

2. Part teòrica

2.1 El diccionari casteller

El centre de terminologia catalana (termcat) ha creat un diccionari on recull la majoria del lèxic casteller. Explica cada mot casteller, cada adjectiu i acció que moltes vegades no sabem que volen dir. Nosaltres som d'una zona concreta de Catalunya i en les altres parts el mateix significat d'una paraula s'anomena amb un altre mot, per exemple la paraula "dos" i "torre" signifiquen una construcció de base de dos persones però en les zones de la província de Barcelona es diu "torre" i en la província tarragonina "dos". Aquest diccionari ens facilita la comprensió del treball a l'hora de que si no entenem un terme que surti en el treball i que no estigui explicat, ràpidament puguem saber el que significa entrant-hi.

Amb el següent codi QR accedireu al diccionari:

2.2 Els castellers

Els castellers són com a definició construccions de torres humanes de diferents pisos i dimensions, una de les manifestacions culturals més genuïnes i singulars d'Europa, seguint el lema "Força, equilibri, valor i seny" els castells constitueixen una excel·lent representació cultural de Catalunya al món. Contemplar i participar, especialment aquesta última, és una experiència molt emocionant que permet posar de manifest la lluita per l'autosuperació individual i col·lectiva. Els castells són únics en el món, la seva plasticitat i emotivitat venen acompanyats d'una espectacularitat accentuada. Els castells normalment es realitzen en entorns festius, generalment en les festes majors dels pobles i ciutats catalanes, però cada dos anys es realitza un concurs de castells a Tarragona, la qual és la única ocasió que els castells s'exhibeixen com un caràcter competitiu. Tradicionalment les colles estaven formades només per homes i responien a uns patrons socials concrets, però actualment les colles castelleres constitueixen un reflex social de la realitat social i cultural de la societat on estan presents. La incorporació de la dona ha sigut un dels factors determinats per aconseguir el altíssim nivell casteller actual, la distribució de sexes i edat està plenament equiparat, persones de totes les classes socials i orígens diferents es barregen per aconseguir un objectiu comú. Juntament amb l'espectacularitat, la passió, la integració i la pluralitat que caracteritzen els castells, els valors que identifiquen aquesta activitat són sobretot el treball amb equip, el esforç i l'esperit d'autosuperació.

El lema casteller de "Força, equilibri, valor i seny" promou les característiques principals del món casteller, cada paraula correspon a una característica dels castellers. Aquest lema va sorgir d'un vers de l'obra *Els Xiquets de Valls* d'en Josep Anselm Clavé. Podem definir, doncs, les característiques:

Força: Els castellers en els seus inicis eren persones que acostumaven a ser corpulentes, l'origen dels castells cau en una època en que el poble estava acostumat a feines molt dures. La força és una característica molt important, no només per la força física per dur a terme el castell, sinó també la força d'autosuperació i la força del col·lectiu.

Equilibri: El fet d'estar una persona sobre l'altra implica un sentit de l'equilibri i la confiança en els altres molt fort. De totes maneres el més important és tractar de ser equilibrats en tots els sentits.

Valor: Una característica de tots els castellers, especialment dels que pugen al castell, sobretot la canalla, però també dels que aguanten la construcció des del seu peu.

Seny: Tant a l'hora de planificar un castell, com a l'hora d'assajar-lo i fer-lo a plaça, es necessita que tothom tingui seny, ja que de tots en depèn l'èxit del castell.

La UNESCO el 2010 va incloure els castells a la llista representativa del Patrimoni Immaterial de la Humanitat. Aquest fet va ajudar al compromís de les administracions (tant catalanes com espanyoles) a vetllar per els castells, i clar és, que aquest reconeixement internacional va fer augmentar la visibilitat i el prestigi dels castells.

2.3 Història dels castells

❖ **Situació prèvia al 1801 i les Desenals de 1801, primera documentació del futur Fet Casteller.**

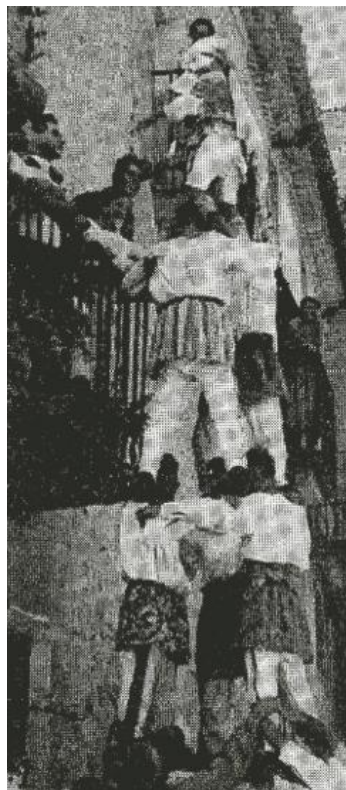
Podríem donar per bo que els castells van acabar sorgint per un cúmul de circumstàncies que entrelaçades totes elles van acabar generant el que avui en dia coneixem per castells.

La primera de totes és la existència de les Festes Votives a la Mare de Déu de la Candela de Valls, celebrades per primer cop l'any 1801 a la vila vallenca. Aquesta celebració votiva neix l'any 1791 degut a que hi havia una epidèmia a la localitat que estava causant forts infortunis entre la població. Com era costum durant el que es coneix com època moderna, segles del XV al XVIII, en situacions desfavorables per a una vila, ciutat o poble es treien les imatges sagrades o relíquies en processó per demanar ajuda al sant o a la relíquia en qüestió. Aquest fou el cas i gràcies a la protecció de la Verge de la Candela, Valls va poder deixar enrere l'epidèmia. Degut a això es va decidir que cada deu anys es celebrarien festes votives en honor de la Verge. Sempre es celebrarien en els anys acabats en 1; 1801, 1811... fins l'actualitat.

Una altre factor que va ajudar al sorgiment dels castells és que durant el segle XVIII durant les festes religioses al territori català hi havia un ball d'oficis que era molt popular en aquestes celebracions. Aquest ball era el Ball de Valencians. Aquest ball va arribar al territori vallenc gràcies a un personatge anomenat "el Cargol", procedent d'Igualada on allí el Ball de Valencians era molt important. Es va instal·lar a Alcover, ciutat molt propera a Valls, per a treballar en els molins paperers. Alcover va iniciar un grup de Ball de Valencians amb alcoverencs que rebien ajuda de gent d'altres poblacions com Valls, com és el cas de Jaume "dels enxanetes", pare de Josep Batet i Llobera, que molt probablement era enxaneta d'aquesta agrupació.

Aquest grup de Ball de Valencians va assistir a les celebracions de les Decennals de la Verge de la Candela al 1801 a Valls per a realitzar el seu ball i van alçar un pilar de 5 entre altres construccions, molts historiadors donen aquest fet com a tret de sortida dels castells. Tot i que realment els castells encara no existien, fins que les dues colles vallenques no van estar en marxa i les estructures van anar variant fins assimilar-se al tronc de les construccions actuals, que va donar-se cap a la dècada dels anys 20 del s.XIX.

1

¹ Actuació de les Decennals a Valls el 1801.

❖ **Evolució des del 1801 fins a l'inici de l'Època d'Or del segle XIX.**

A partir de 1801 aquesta pista es perd i no s'ha descobert encara com van sorgir les agrupacions que van esdevenir les colles vallenques.

Fins 1814 no en tenim notícia d'una primera actuació que es va realitzar en motiu de la visita de Ferran VII a la vila de Valls. El motiu de la visita va ser per el seu *tour* victoriós de retorn després de la Guerra de Francès com a emblema dels nous canvis que anunciava, tot i després ser una enganyifa. Per aquest motiu, un grup de gent amb idees liberals liderat per Josep Batet i Llobera, que havia estat un dels enxanetes de les construccions realitzades al 1801 pel ball de valencians alcoverenc a Valls, va realitzar una exhibició davant de Ferran VII. Se suposa que per a fer aquesta exhibició el grup havia d'haver practicat un temps abans, màxim cap al 1813. Aquest grup representava el sector liberal o proper a les idees de canvi vers l'Antic Règim que havia imperat fins aquell moment al país. El grup estava format per pagesos jornalers, obrers als tallers de manufactures, etc. És a dir, gent que no gaudia dels privilegis del sistema actual.

Com a contraposició a Valls, igual que en tot el territori, hi havia un grup que representava l'Antic Règim i que no volia els canvis. En aquest cas a Valls hi havia el Gremi de la Seixantena. La Seixantena era un grup de terratinents que òbviament sortia beneficiat del sistema que hi havia hagut en aquell moment. Durant el segle XIX els que volien mantenir l'antic sistema i els sectors que volien canvis es van enfrontar per imposar un sistema sobre l'altre. Aquesta tensió política en el cas de la vila de Valls es va traslladar al ball que va acabar generant els castells. Un encapçalat pel grup de Josep Batet i un altre grup sota les ordres de la Seixantena.

Al 1819 hi ha la primera notícia d'una actuació dels dos grups; Colla dels Menestrals (de Josep Batet) i la Colla dels Pagesos (de la Seixantena) on els dos grups van fer construccions de 8 pisos. La crònica no parla de l'actuació en sí sinó de que després al acabar hi va haver una mort fruit de l'enfrontament dels 2 grups. Com a mesura preventiva l'alcalde va prohibir l'activitat "castellera" de les agrupacions a Valls per evitar conflictes entre els dos sectors, que ja tenien

una relació prou tensa per les diferències polítiques que els enfrontaven. Com a alternativa per a poder seguir actuant els dos grups van buscar altres viles i pobles on actuar ja que a Valls no els deixaven. Tenint en compte que el ball de valencians havia tingut molta popularitat al segle XVIII les colles vallenques oferien una activitat molt diferent al que sempre s'havia vist, una construcció única de persones sobre les altres en grans alçades. Fruit d'això van anar trobant viles on actuar creant el que coneixem com Zona Tradicional format per el Camp de Tarragona, l'Alt Camp i el Penedès. En aquestes zones les colles vallenques van anar fent el seu públic i van anar desenvolupant la seva activitat.

Finalment a la dècada dels anys 30 del segle XIX l'alcaldia vallenca va permetre tornar a les colles, primerament a la Colla dels Menestrals i després a la dels Pagesos, per les noves situacions polítiques.

A l'inici de la dècada dels anys 40 del segle XIX les colles vallenques van tenir un canvi de noms fruit de que durant molts anys les colles van anar a Vilafranca del Penedès contractades per gremis. El Gremi de la Roser de Vilafranca contractava els Menestrals i el Gremi de la Muxerra de Vilafranca contractava als Pagesos per a fer castells. Degut a això les colles de Valls van passar a tenir els noms dels corresponents gremis vilafranquins que les contractaven. La Colla dels Menestrals va passar a ser coneguda com Colla la Roser i la Colla dels Pagesos va passar a ser coneguda com la Colla la Muxerra.

❖ La Època d'Or castellera del segle XIX.

La situació es va mantenir fins que al 1851 la Colla la Roser va completar el primer castell de 9 pisos de la història dels castells, el 3 de 9 amb folre, iniciant així el que es coneix com la Època d'Or dels Castells.

Al 1854 la Colla de la Muxerra també va completar el seu primer castell de 9 pisos.

Aquesta època d'Or emmarca un període que ocupa la segona meitat del segle XIX on les dues colles van realitzar construccions de 9 pisos i el que actualment considerem Gammes Extres. Com el pilar de 6 caminant, el pilar de 7 sense folre, el 3 de 9, el 4 de 9, 2 de 8, pilar de 8 amb folre i manilles, entre altres estructures.

2

Primerament hem de pensar que la política a Espanya estava en una situació estable després de la Tercera Guerra Carlina i el sistema bipartidista. Això va causar la rivalitat social i que havia estat el motor del fet casteller durant molts anys, sobretot fins a la tercera part del segle.

Durant la tercera guerra carlina la Colla de la Roser va aturar la seva activitat per la situació bèl·lica mentre que la Colla de la Muxerra va seguir tot i que amb dificultats. Acabada la guerra a inicis de la dècada dels anys 70 l'antiga Roser va reorganitzar-se i va posar-se el nom de Colla Nova, vinculant el seu nom a un

² Quatre de 9 a Vilafranca el 1862.

desig de major modernitat. Per la seva part la Colla de la Muxerra va passar a dir-se Colla Vella per reivindicar la seva antiguitat i que s'havia mantingut durant més temps que l'altre colla. A més, es contraposava als ideals de l'altre colla ja que la Colla Vella estava vinculada al carlisme.

Finalment cal dir que al 1881 a Tarragona es va realitzar la millor diada d'aquesta època d'or on les dues colles de Valls van fer castells amb uns registres que avui en dia són molt notables i excepcionals. Les dues colles van descarregar el 2 de 8, la Colla Vella va descarregar el 4 de 9 inèdit fins aquella diada, i la Colla Nova va descarregar el 3 de 9, tot i que ja l'havien completat en anteriors ocasions a la dècada dels anys 50.

❖ La crisi i decadència casteller.

A inicis de la dècada de 1890 encara hi havia un alt nivell casteller però degut a una sèrie de situacions en diversos àmbits es va acabar produint una crisi que va estar a punt d'acabar amb els castells.

Primerament hem de pensar sense aquesta rivalitat els castells van perdre part del seu sentit fins llavors i van quedar sense rumb per la situació política. També s'ha de tenir en compte el factor econòmic. L'economia del Penedès, l'Alt Camp i el Tarragonès tenia un pes important en el camp, ja que el fruit de vinya servia per els vins, caves, aiguardents... i la crisi de la fil·loxera va malmetre profundament les terres agrícoles i els ceps. Hem de tenir present que les colles castelleres cobraven i segueixen cobrant per realitzar la seva activitat. Si les economies de la zona castellerà estaven debilitades qui contractava els Xiquets de Valls no tenia capital per pagar el *catché* de les colles i aquestes no sortiren a actuar. Per tant, aquesta crisi econòmica afectava directament a la seva activitat ja que si no se'ls contractava per actuar els Xiquets de Valls no assajaven o ja no assajaven tant com en altres èpoques perquè tampoc els hi sortia a compte.

Com a tercer factor de la crisi castellera tenim un canvi social profund en el que és la joventut de la zona tradicional. Hem de tenir present que l'esperança de vida d'una colla castellera va estretament lligada a la regeneració dels seus components, és a dir, els joves han d'anar ocupant les posicions dels que es van fent grans per anar-hi, si això no es compleix la colla té el seu futur molt difícil.

Precisament això va ser un dels factors importants de la crisi. El ferrocarril va arribar a Valls a la dècada dels 80 i això va suposar molts canvis per al jovent, ja que des de Barcelona van anar arribant les noves modes i esports que estaven succeint-se al segle XIX. Van arribar a Valls el futbol, el ciclisme, l'atletisme que van captivar els joves. Degut a això els que haurien pogut interessar-se per els castells van preferir fer esport.

A més, la visió dels castells des del punt de vista social va anar patint una denigració. A finals del segle XIX els castells es van començar a veure com una activitat del passat i vinculada als conflictes del passat i que ara ja no tenien lloc en el nou país ja que els conflictes havien acabat, aparentment.

Amb tot això la decadència castellera estava servida. L'any 1893 es l'últim any on es documenta un castell de 9 pisos. A partir d'aquí el sostre casteller va tornar a ser de 8 pisos fins a finals del segle XIX.

En aquesta última dècada a més hi va haver una altre situació de crisi. Des de l'inici de l'activitat castellera a Valls sempre hi havia hagut dues colles; la Nova liderada per "el Querido", i la Vella liderada pel "Rabassó". A finals de la dècada dels anys 90 del segle XIX dins de la Colla Vella hi va haver una escissió per part d'un sector de la colla liderats per "l'Escolà". Aquest sector dissident va fundar una tercera colla a Valls, que també va voler-se anomenar com a Colla Vella, finalment es va conèixer com a Colla Vella de l'Escolà. Les tres colles van conviure a finals del segle XIX però al 1802-3 ja hi ha un retorn al dualisme amb la Colla Nova i la Colla Vella. La Vella segueix sent liderada per en Rabassó, en canvi, la Nova ara estava liderada per l'Escolà.

No es sap ben bé que va passar, si la Vella de l'Escolà i la Nova es van fusionar, si una de les dues es va dissoldre amb la crisi castellera i els castellers es van

unir a l'altre creant-se una Colla Nova "nova". No sabem que va passar però aquest dualisme es va mantenir als inicis del segle XX.

El nivell casteller durant la crisi va seguir decaient fins que els sostre va arribar a ser fer el 3 de 7 i el 4 de 7 a dures penes. Les dues colles no podien sortir de la crisi i el nivell es va mantenir fins ben entrada la dècada dels anys 20 del segle XX.

❖ 1926 i l'inici de la Renaixença castellera.

Aquest any va ser clau per la història dels castells, ja que la situació de crisi s'estava allargant durant tres dècades.

Els aficionats que restaven a Tarragona i al Vendrell van decidir fundar les seves pròpies colles davant del panorama casteller on els Xiquets de Valls tenien un nivell que ells mateixos creien que podrien igualar ja que les construccions ja no eren de 7 i mig, 8 o 9 pisos. Les noves colles del Vendrell i Tarragona van introduir diversos factors. Primerament van crear colles fora de Valls que podien representar una rivalitat real amb els Xiquets de Valls. A més, van introduir un fet totalment nou en el fet casteller, fins llavors els castellers tenien com a indumentària els calçons blancs (la roba interior del pantaló), la faixa, i una camisa vella que ja no servia per treballar o ja estès gastada, les dues noves colles van aportar amb el seu sorgiment la uniformització al fet casteller. Van encarregar camises de treballar blaves, el tint més econòmic, per anar tots iguals. Això prové de que els equips esportius també tenien uniformes com a distinció entre ells i aquest tret es va adoptar per les colles noves. A partir d'aquí l'uniforme casteller es basaria en la camisa de la colla, la faixa i el calçó o pantaló blanc. A més d'això al 1926 a Valls també hi va haver un canvi notable. De nou hi va haver un canvi vers les colles ja que la Nova i la Vella es van unir en una sola colla perquè degut a la crisi castellera hi havia hagut una disminució dels efectius per part de les dues agrupacions i es van unir per poder mantenir l'activitat, ja que la

rivalitat anterior ara ja no tenia el paper d'abans i poder seguir fent castells era més important. En aquest moment l'alcalde de Valls va decidir també dotar d'uniforme als castellers vallencs i mantenint el calçó blanc i la faixa, però va atorgar la camisa vermella a la colla de Xiquets de Valls perquè el roig i el blanc són els colors de l'emblema de la vila de Valls.

Així el 1926 esdevingué un any de molts canvis en el que havia estat el panorama casteller gairebé des dels seus inicis amb l'exportació de colles fora de Valls, la unió per necessitat de les colles i el procés d'uniformització de l'activitat que encara segueix l'activitat castellera actual.

❖ La Renaixença castellera i situació fins al 1939.

Des de 1926 es produeix el que es coneix com a Renaixença castellera. Van succeir diverses situacions que van canviar el panorama de crisi que fins llavors havia perdurat des de finals de segle XIX. Moltes d'elles són producte del que va passar al 1926, ja que des d'allí el fet casteller va canviar renaixent de nou i sent diferent a la situació de "pre-crisi" anterior.

En aquest moment el fet casteller ja no només era exclusiu a Valls, i mai més ho seria, amb les noves colles. A més, Valls es trobava en crisi castellera ja que per falta d'efectius les dues colles tradicionals s'havien unit en una sola colla de Xiquets de Valls, que va estar liderada per la cúpula de l'antiga Colla Vella, tot i que també hi era present la cúpula de la Nova, però sense poder en aquesta colla unificada. Aquesta unió va durar uns tres anys ja que per Sant Joan del 1929 ja hi tornen a haver dues colles a la Plaça del Blat.

Mentre van estar unides l'alcaldia va decidir uniformar la colla dels Xiquets de Valls donant-li una camisa roja com a uniforme mantenint el pantaló blanc i la faixa. Un cop es van separar de nou les colles es va tornar a la dualitat de la Nova i Vella. La Vella fou la que es va separar i la Nova va mantenir la camisa roja i la Vella va adoptar el color de camisa roig rosat. Així les dues colles van adoptar els colors de camisa respectius que encara mantenen avui en dia.

Aquesta fragmentació dels Xiquets de Valls es deu a la pressió que feien la colla de Tarragona i les diverses colles del Vendrell, ja que estaven igualant el nivell

dels vallencs i els va fer veure que tenien una rivalitat real fora de la vila i que s'havien d'esforçar més. Això va generar tensions internes que sumades a la crispació política que estava sacsejant de nou al país va ser el detonant la separació.

Amb l'arribada de la Segona República espanyola el fet casteller, igual que el país, es va polaritzar en dues vessants polítiques, dretes i esquerres. Aquesta polaritat política no era nova pels castells ja que en els seus inicis aquesta era la essència de les construccions, el plasmar rivalitats polítiques a través del folklore. En el cas vallenc, la Colla Nova fou qui va iniciar aquesta tendència vinculant-se molt a la nova república, a Esquerra Republicana (ERC) i als anarquistes (CNT). Aquesta vinculació venia fruit de que molts castellers de la Colla Nova estaven lligat a aquests partits i que a més com que molts ajuntaments estaven governats per ERC era una forma més senzilla d'aconseguir més actuacions, ja que a més es venien com "la colla d'esquerres" a aquests ajuntaments.

La Colla Vella per la seva part sempre havia estat vinculada al Partit Carlí o als carlins i durant la segona república aquest posicionament de la Colla Nova va causar que es radicalitzés més la seva posició.

A nivell personal els castellers de cada colla no havien de ser afins a aquestes vinculacions polítiques sinó que qui estava alineat políticament eren les cúpules de les colles, els que dirigien. Per tant, hi podia haver gent de ERC a la Vella per exemple.

En els inicis de la Segona República fou la Colla Vella la que va dur la capdavantera a nivell de construccions castelleres, fins que per diversos motius, com canvis de castellers a la colla rival; el 1933 la Colla Nova va descarregar el primer 4 de 8 del segle XX i de la Renaixença castellera, carregant el primer 3 de 8 al mateix any va prendre el liderat a nivell casteller fent el carro gros (4d8) i proposant-se descarregar el 3 de 8 en la inauguració de les Olimpíades Populars que es celebrarien a Barcelona al 1936, però que l'esclat de la Guerra Civil espanyola el mateix dia que anaven a realitzar la inauguració, va privar a la colla de realitzar aquest intent, fan que la Colla Vella fos descoronada.

També cal dir que les autoritats públiques van ajudar durant el període republicà al fet casteller realitzant a Tarragona el Primer Concurs de Castells al 1932 on la Colla Vella es va proclamar vencedora i l'any següent també es va celebrar a

Tarragona on aquest cop es va proclamar vencedora la Colla Nova. El format del concurs era diferent del d'avui en dia, ja que només hi havia la colla de Tarragona, les colles del Vendrell i les dues de Valls, tot i que al segon concurs el del 1933, la Colla Vella no hi va participar per desacords amb l'organització del esdeveniment. Cada castell estava monetitzat segons la dificultat que el jurat li atorgava, i també hi havia més d'un premi, per als tres primers, finalment s'entregava la faixa d'honor al vencedor (fet que en aquest últim any s'ha recuperat).

3

Un cop va esclatar la guerra tot aquest moviment de la Renaixença es va veure tallat de cop ja que aquest conflicte va fracturar la societat en tots els aspectes. Els castellers hem de pensar que eren persones políticament vinculades en general i durant la guerra es van mobilitzar cadascú en el seu bàndol.

Durant la guerra l'activitat castellera va estar aturada oficialment, hi ha registres de que alguns castellers al front feien petites construccions per passar l'estona i evadir-se del conflicte però oficialment no hi ha cap actuació tret d'una petita actuació de la Colla Nova a Montblanc fruit entre batallons de l'exèrcit republicà. Però la guerra fou un abans i un després per a la Història dels castells ja que va trencar amb les tendències anteriors i després de la guerra fou una situació completament diferent a la que hi havia hagut des de l'inici de l'activitat.

³ Jurat del Concurs de Castells del 1932. Va ser presidit pel músic Pau Casals.

❖ Els castells durant el primer franquisme i fins els anys 60.

Les tropes franquistes van arribar a Valls al gener del 1939 i el primer que van fer fou publicar un avís públic on convocaven a tots els castellers independentment de la colla per a realitzar una actuació. Si hi havia algú que no pogués assistir dels castellers integrants havia de justificar-se davant de l'autoritat i sinó tindria conseqüències. Tot i que no queda constància dels castells que es van fer, queda clar que a partir d'aquest dia es va donar sortida al que coneix com Colla dels Xiquets de Valls, popularment Colla Unificada o Colla Barrejada.

Aquesta colla la van engegar les autoritats del règim militar que es va instaurar a Valls i va anar fent actuacions, fins que al 1940 va entrar a l'ajuntament el primer alcalde franquista de la dictadura, Josep Maria Fàbregues, el qual va veure els Xiquets de Valls com a una oportunitat per a poder promocionar la ciutat vallenc. Juntament amb els castells va promocionar els calçots amb actes com la Festa de la calçotada per inaugurar la temporada de calçots per així donar més protagonisme a Valls a nivell de fama i de pas al seu propi paper d'alcalde. Aquesta mateixa estratègia va usar en els castells fomentant els Xiquets de Valls, els quals estaven liderats per el mític cap de l'Antiga Colla Nova "el Blanco" que tot i ser ja d'edat avançada seguia tirant endavant la colla. Fou ell el cap de colla perquè el Rabassó va morir de vell durant la Guerra Civil. La colla fou liderada per el Blanco i estava formada per una barreja de castellers de la Nova i Vella i alguns nous efectius, tot i que portaven la camisa roja. S'ha de tenir present que els castellers estaven supeditats a les ordres del règim.

L'alcalde Fàbregues va legislar sobre el tema casteller per evitar conflictes com els del passat, ja que no volia que els castells fossin un motiu de desordre en la vila com en els anys anteriors. Per aquest motiu va prohibir que el nom de Nova i Vella fossin usats de nou si mai hi havia una ruptura de la Colla dels Xiquets de Valls.

Aquesta normativa fou perquè dins de la mateixa colla hi havia oposicions al liderat del Blanco ja que hi havia castellers joves com el Josep Nolla que havia estat de la Colla Vella que buscava tenir més protagonisme en la colla i liderava un grup de disconformes amb la cúpula dels Xiquets de Valls. Hem de pensar

que els castellers de tronc estaven consolidats ja del període de la Renaixença i que cobraven bastant més que la resta pel fet de pujar i això provocava que costés molt que noves figures tinguessin protagonisme al tronc. Aquesta tendència seria molt habitual fins als anys 70 pel tema salarial i fins finals del segle.

La Colla dels Xiquets de Valls tenia com a sostre el 2d7 i el 4d8. Però s'assolien quan la colla estava estable sota el lideratge del Blanco i quan no estava estable per conflictes interns o quan Josep Nolla la va liderar finalment durant uns mesos aquests castells com el 4d8 no es podien assolir.

Finalment a finals del 1946 el sector dissident dels Xiquets de Valls liderats per Josep Nolla es van separar de la colla i van absorbir un grup de joves vallencs que feien castells pel seu compte al carrer per a divertir-se quan sortien de treballar.

Aquest grup de Nolla més els joves serien la futura Colla Vella dels Xiquets de Valls que va començar la seva activitat al 1947. Van aconseguir nombrar-se com a Colla Vella gràcies a la interferència del delegat provincial del règim franquista a Tarragona que era del Partit Carlí, ja que el grup de Nolla li va demanar audiència i va dir-li que ells eren els hereus dels castellers de la Vella, carlins que foren assassinats a Valls durant els primers dies de la guerra al 1936. Fruit d'això els va autoritzar a tenir el nom de la Colla Vella.

Mentrestant la colla liderada pel Blanco va prosseguir amb la seva activitat mantenint la camisa vermella mentre que la Vella va tornar a adoptar la camisa rosada com havia estat anteriorment. Els Xiquets de Valls van passar a conèixer-se com Colla Muxerra, que era un antic nom de la Vella que es va donar a través de l'ajuntament i que la colla no va triar però que va acceptar per fer sentir bé als antics castellers de la Vella que sí que s'havien quedat i no havien anat amb Nolla, que foren la majoria.

Durant el que va restar de la dècada dels 40 i inici dels 50 les colles van tenir diverses tendències; la Vella va anar progressant i va acabar arribant al nivell del sostre de castells de 8. Mentre que la Muxerra va anar decreixent primer per la mort del seu líder el Blanco, que va morir a finals de la dècada. No hi va haver ningú que pogués aglutinar la colla com ell feia. Sumat a aquesta manca d'un

fort lideratge també va haver-hi un envelliment dels castellers de tronc i una falta de recanvis ja que els veterans no volien cedir lloc als joves per no deixar de cobrar fins que arribat a un punt es van cansar i ja no hi va haver temps de reconduir la situació. Al 1952 la colla va plegar després d'una mala actuació al Arboç.

Al 1954 hi va haver una represa de la Muxerra però només va durar dos anys degut a que la Colla Vella li va exercir una gran pressió i boicot social i econòmic als castellers, per exemple no anar a comprar als negocis dels castellers de la Muxerra, que van acabar causant que els propis castellers es cansessin i acabessin deixant córrer la represa de la colla.

Fruit de tot això en aquesta època existien la Colla Vella, els Nens del Vendrell que fou la colla que va sorgir després de la Guerra Civil després de que el règim unís les diverses colles de la vila, unió que en el cas vendrellenc sí que va funcionar. També es mantenia la colla de Tarragona i s'hi va sumar els Castellers de Vilafranca que van néixer al 1948 i que van tenir una progressió també ascendent.

El règim va usar el fet casteller com una mostra de la força de la “raça” espanyola capaç d'erigir aquestes construccions i els castells van ser usats sovint com a eina política. Fet que a mesura que va anar progressant el règim es va anar degradant.

4

⁴ 3 de 8 carregat per la Colla Vella dels Xiquets de Valls el 1952.

Pel que fa a la Muxerra, l'aturada no va durar gaire. Els anys 70 van portar aires de canvi i també ganes renovades als antics i nous castellers. La colla, encara sense nom, actuà novament per les Festes de la Candela de 1971. Finalment, Colla Joves Xiquets de Valls, lligat als antics noms de la colla, fou el nom escollit per començar aquesta nova etapa. L'ascens, amb tota l'empenta del jovent i l'experiència dels veterans, fou excepcional, el 1972 es carregava el primer quatre de vuit i el 1980 es va guanyar el primer Concurs de Castells de Tarragona de la democràcia.

❖ El fet casteller durant la segona meitat del segle XX.

Aquest període és un dels períodes clau del progrés del món casteller. La dona, fins ara menystinguda en aquest món, s'incorpora de manera progressiva amb la incorporació de dones a la recent fundada colla dels Minyons de Terrassa. La incorporació de la dona va ser decisiva en el desenvolupament de noves construccions i tècniques.

La segona meitat del segle XX podem dir que es caracteritza per l'ascendent nivell de construccions que s'estava assolint i per la fundació de cada vegada més colles arreu del territori. Les colles de Valls, Vilafranca, Terrassa i Tarragona eren les puntals, milloraven els registres diada darrere diada. La rivalitat entre colles començava a donar senyals i era aquesta la que permetia també anar a progressar més ràpidament.

L'any 1989 es funda la CCCC (Coordinadora de Colles Castelleres a Catalunya) amb l'objectiu de vetllar pels interessos comuns de les colles castelleres, per fomentar el món casteller i per la seguretat i la prevenció. La CCCC ha posat les bases del concurs vigent, gràcies a ella el món casteller s'ha organitzat per donar-se conèixer al món i també una part de mèrit s'ha atribuir-li en el desenvolupament del fet casteller.

Aquesta època és la època dels castells de 9, totes les colles s'afanyaven a tenir els millors castells que fins aquella data eren de nou. Però aquesta època va acabar amb la descarregada del 2 de 9 amb folre i manilles dels Minyons de Terrassa el 1993, iniciant el que en diem "Època de Platí".

⁵ 3 de 9 amb folre descarregat dels Castellers de Vilafranca l'any 1989.

❖ La situació casteller a partir del segle XXI.

Aquesta etapa en la que encara ens trobem, és una etapa d'expansió del món casteller, tant a Catalunya com a la resta del món. El ressò mediàtic i en conseqüència la popularitat han augmentat de manera esfereïdora, el nombre de colles s'ha incrementat moltíssim, els castells ja no són una eina de cultura del territori, sinó una manera de unir solidàriament a tot tipus de persones en un objectiu. Actualment hi ha colles arreu de Catalunya, a Àsia i a Amèrica, fet que demostra la increïble expansió casteller.

⁶ 2 de 9 amb folre i manilles carregat pels Minyons de Terrassa.

Pel que fa al concurs⁷, ha canviat des de la seva fundació. El Concurs de Castells és una actuació de les millors colles castelleres del país que se celebra cada dos anys. Un dels principals atractius del certamen és que és l'única diada de tota la temporada en què tots els castells reben una puntuació segons la seva dificultat. Aquest fet propicia que les colles punteres competeixin per aconseguir el primer lloc en la classificació final. En qualsevol cas, totes les colles participants troben en el concurs un marc propici per provar les seves millors construccions. Prop de 7.000 persones gaudeixen com a públic de l'actuació castellera més important, que també gaudeix d'una àmplia cobertura mediàtica per part dels mitjans de comunicació catalans i, cada vegada més, d'arreu del món. L'organització del concurs és qui actualitza les dades i les puntuacions. La normativa també la posa ella.

Un fet a destacar del concurs és que la colla dels Castellers de Vilafranca porta guanyant el concurs des de l'edició XIX de l'any 2002 i inclús aquest últim concurs, el XXVI, han tornat a guanyar, seguint l'hegemonia verda, seguint fent història i demostrant any darrere any el seu lideratge en el món casteller. Tot i això, clar és que les demés colles han estat apunt de prendre el lloc als verds, per tant, una vegada més veiem com la competitivitat entre colles fa que el nivell de les construccions augmenti.

⁷ Plaça Tarraco Arena, XXV Concurs de Castells.

En l'actualitat, aquesta anomenada "Època de platí" castellera es caracteritza per la creació de la nova gamma de castells, els anomenats gamma extra, les construccions més difícils del món casteller que encara ara n'hi ha que no s'han assolit. El sostre casteller està en els 10 pisos, encara que les construccions més difícils no són les de 10 pisos, sinó el 3 de 9 sense folre i el pilar de 9 amb folre i manilles i puntals, castells encara no assolits en aquesta època, ja que el 3 de 9 com s'ha vist es va aconseguir durant l'Època d'Or del segle XIX.

8

9

⁸ 4 de 10 amb folre i manilles descarregat al XXVI Concurs de Castells pels Castellers de Vilafranca.

⁹ Minyons de Terrassa realitzant el 4 de 10 amb folre i manilles en la millor diada de la història.

2.4 Les colles

Els castellers s'organitzen en colles, que inclouen gent de totes les edats, sexes i nacionalitats. Antigament tota la tasca la organitzava el cap de colla, però actualment les colles tenen una junta tècnica amb el cap de colla i els responsables de la canalla, tronc, pinya, etc. els quals s'encarreguen de fer els assajos, com fer els castells, tot el que està relacionat amb la construcció del castell; i una junta directiva, amb president, secretari, tresorer, relacions públiques, etc. que s'encarreguen dels assumptes exteriors de la colla, és a dir, de les diades, del material, dels diners, etc.

La colla s'identifica pel nom, l'escut i el color de la camisa. El nom més tradicional de les colles és el de Xiquets (de Valls, Tarragona...), però també hi ha moltes colles que s'anomenen amb un sinònim de xiquets: Nens (del Vendrell), Minyons (de Terrassa), Bordegassos (de Vilanova), Brivalls (de Cornudella), etc. Darrerament hi ha més tendència a dir-se castellers (de Vilafranca, Sant Pere i Sant Pau...). També podem trobar com en els equips de futbol que les colles tenen adjectius que l'identifiquen, com rosats-vella, verds-lagartos, capgrossos, matalassers, etc.

Periòdicament es fan assajos, entre un i tres cada setmana; la canalla, però, sol tenir assajos específics i més freqüents que la resta de la colla.

La temporada castellera comença unes quantes setmanes abans de Sant Jordi i s'acaba a la tardor, pel novembre. La majoria de colles fan unes trenta actuacions cada any, a les festes del seu municipi i en els pobles que les contracten.

A Catalunya actualment trobem 95 colles castelleres repartides per tots els indrets de parla catalana. La gran majoria de colles es troben situades entre el tarragonès i el barcelonès, però també trobem colles a la Catalunya Nord i a les Balears. A continuació nombrarem totes les colles castelleres en actiu i el seu any de fundació segons la CCCC¹⁰:

PROVINCIA DE GIRONA (6)	Colla Castellera de Figueres (1996) Esperxats de l'Estany (2012) Marrecs de Salt (1995) Minyons de Santa Cristina d'Aro (2014) Vaillets de l'Empordà (2012) Xerrics d'Olot (2002)
PROVINCIA DE BARCELONA (50)	Bordegassos de Vilanova (1972) Capgrossos de Mataró (1996) Castellers d'Esparreguera (1994) Castellers d'Esplugues (1994) Castellers de Badalona (1997) Castellers de Barcelona (1969) Castellers de Berga (2012) Castellers de Caldes de Montbui (1996) Castellers de Castellar del Vallès (2013) Castellers de Castelldefels (1981) Castellers de Cerdanyola (1998) Castellers de Cornellà (1991) Castellers de Gavà (1994) Castellers de l'Alt Maresme (2013) Castellers de la Sagrada Família (2002) Castellers de la Vila de Gràcia (1996) Castellers de les Roquetes (2011) Castellers de Mollet (1992) Castellers de Montcada i Reixac (1991) Castellers de Rubí (1996)

¹⁰ Informació extreta de la pàgina oficial de la CCCC

	<p>Castellers de Sabadell (1994)</p> <p>Castellers de Sant Adrià (2013)</p> <p>Castellers de Sant Cugat (1996)</p> <p>Castellers de Sant Feliu (1996)</p> <p>Castellers de Sant Vicenç dels Horts (2012)</p> <p>Castellers de Santa Coloma (1998)</p> <p>Castellers de Santpedor (2013)</p> <p>Castellers de Sants (1993)</p> <p>Castellers de Terrassa (1980)</p> <p>Castellers de Viladecans (2012)</p> <p>Castellers de Vilafranca (1948)</p> <p>Castellers de Poble Sec (1998)</p> <p>Castellers del Prat de Llobregat (2014)</p> <p>Colla Castellera de la Gavarresa (2014)</p> <p>Colla Castellera Jove de Barcelona (2010)</p> <p>Colla Castellera Nyerros de la Plana (1999)</p> <p>Colla Jove de Castellers de Sitges (1993)</p> <p>Colla Jove de l'Hospitalet del Llobregat(2000)</p> <p>Colla Jove Xiquets de Vilafranca (1984)</p> <p>Encantats de Begues (2012)</p> <p>Laietans de Gramenet (2013)</p> <p>Matossers de Molins de Rei (2002)</p> <p>Minyons de Terrassa (1979)</p> <p>Moixiganguers d'Igualada (1995)</p> <p>Sagals d'Osona (1997)</p> <p>Salats de Súria (2008)</p> <p>Tirallongues de Manresa (1993)</p> <p>Vailets de Gelida (1985)</p> <p>Xicots de Vilafranca (1982)</p> <p>Xics de Granollers (1991)</p>
<p>PROVINCIA DE TARRAGONA (18)</p>	<p>Brivalls de Cornudella (1796)</p> <p>Castellers d'Altafulla (1973)</p> <p>Castellers de Sant Pere i Sant Pau (1990)</p>

	<p>Colla Jove Xiquets de Tarragona (1979)</p> <p>Colla Joves Xiquets de Valls (1813)</p> <p>Colla Vella dels Xiquets de Valls (1801)</p> <p>Minyons de l'Arboç (1958)</p> <p>Nens del Vendrell (1926)</p> <p>Nois de la Torre (1975)</p> <p>Torraires de Montblanc (1849)</p> <p>Xics Caleros (2012)</p> <p>Xiquèlos i Xiquèles del Delta (2013)</p> <p>Xiquets d'Alcover (2012)</p> <p>Xiquets de Cambrils (1993)</p> <p>Xiquets de Reus (1981)</p> <p>Xiquets de Tarragona (1970)</p> <p>Xiquets de Vila-Seca (2014)</p> <p>Xiquets del Serrallo (1988)</p>
PROVINCIA DE LLEIDA (4)	<p>Castellers de Lleida (1995)</p> <p>Castellers de Solsona (2010)</p> <p>Margeners de Guissona (2007)</p> <p>Pallagos del Conflent (2012)</p>
CATALUNYA NORD (3)	<p>Angelets del Vallespir (2001)</p> <p>Castellers d'Andorra (2014)</p> <p>Castellers del Riberal (1997)</p>
ILLES BALEARS (2)	<p>Al·lots de Llevant (1996)</p> <p>Castellers de Mallorca (1996)</p>

A part de les colles dels diferents pobles i ciutats, en els últims anys a les diferents universitats de Catalunya s'han format colles d'universitaris/es que pretenen acostar el món dels castells a la comunitat universitària, a més de ser una activitat fora de classes per alleugerar els dies i la feina de la universitat, és una bona forma de conèixer gent diversa, de diferents cultures i religions.

COLLES UNIVERSITÀRIES (12)	Arreplegats de la Zona Universitària (1995) Bergants del Campus de Terrassa (2013) Emboirats de la Universitat de Vic (2003) Engrescats de URL (2013) Ganàpies de la UAB (1994) Grillats del Campus del Baix Llobregat (2015) Llunàtics UPC Vilanova (2013) Passarells del TCM (2011) Pataquers de la URV (2007) Penjats del Campus de Manresa (2013) Tremplats de la UPF (2014) Xoriguers de la UdG (1998)
---------------------------------------	--

Clar és que els valors que promouen els castells són aplicables a qualsevol persona i situació, no és estrany llavors que l'esperit de superació motivi a persones amb algun tipus de deficiència a poder realitzar-ne i integrar-se al col·lectiu, i demostrar que poden ser i fer com qualsevol persona. En aquest context ens trobem amb una colla més dins del món casteller la qual hem de destacar sobre les altres, els Castellers de la il·lusió.

Castellers de la il·lusió

¹¹Fa sis anys naixia la Colla FM, un projecte casteller vinculat al món empresarial que va començar sent una acció creada en el senat de l'empresa *FM logistic*, i que s'ha convertit en una nova manera d'entendre els castells com a acció socioeducativa anomenada *Blue Hearts*.

Estem parlant dels Castellers de la il·lusió, que des de la seva visió d'inclusió de persones amb discapacitat, obren les seves portes a tot els que vulguin viure l'experiència castellera. Aquest projecte s'emmarca territorialment a la capital de l'Alt Camp, Valls, però és itinerant a les demandes d'actuacions que sorgeixin com qualsevol colla castellera. La missió del projecte és d'apropar els valors socials i culturals dels castellers mitjançant l'apertura a la participació de tots els col·lectius socials, per tant, l'objectiu principal és visibilitzar les persones amb diversitat funcional per arribar a una verdadera democràcia cultural, amb valors com la solidaritat entre membres del grup, la horitzontalitat i el treball en comunitat.

¹¹ Escut, camisa i *Blue Hearts* dels Castellers de la il·lusió.

12

Des de els inicis del projecte, l'empresa *FM logistic* va entregar la responsabilitat de fer el projecte a Joaquín Murillo, en la nova etapa de la colla és ell també l'impulsor i l'organitzador. Les relacions establertes entre l'empresa i el Joaquín es mantenen, la empresa col·labora de manera altruista amb el grup per el compromís existent des de la fundació de la colla. També existeix la col·laboració amb altres entitats, que desinteressadament, ajuden en la realització dels assajos, com ho són la Colla dels Xiquets d'Alcover, els Minyons de l'Arboç i altres entitats que aporten capital com l'associació de l'espurna, el club deportiu Solc o la ONCE.

A l'actualitat els Castellers de la il·lusió es troben a la segona fase, aquesta representa la consolidació de la fase anterior, que es culmina amb les actuacions que es realitzen en l'entorn cultural del territori. El grup ha estat capaç de canalitzar tot el treball intern desenvolupat, i aquí no només ens referim a la capacitat tècnica organitzativa de la pròpia colla, sinó també a l'evolució individual de que cada membre del grup ha aconseguit a través de la cohesió de grup i de l'esperit de superació que des de sempre els acompanya per poder projectar-se cap a l'exterior i ser capaços d'exportar tots els seus valors, donant-se a conèixer com a col·lectiu i complint una magnífica tasca de conscienciació social. Donat el seu caràcter integrador de la diversitat, el projecte pretén crear

¹² Primera actuació de la Colla FM a l'empresa *FM Logistics*.

un espai de trobada utilitzant els valors culturals dels castells per crear un grup de persones unit i format per una gran diversitat de persones.

Les dos activitats principals són els assajos i les actuacions. Els assajos es realitzen els dilluns i els dimecres de les 19.00 a les 20.30h. La colla té una estructura la qual al assaig es veu reflectida: cap de colla, cap de pinya i cap de canalla. La participació dels assajos és voluntària i el rol que té cada individu a la colla es va establint de manera natural en funció de les necessitats que van sorgint i les habilitats i capacitat de cada casteller.

13

¹³ Assaig especial de 3 de 6.

Cal destacar que aquesta darrera temporada s'han realitzat el doble d'actuacions que el 2015, l'ajut per part d'altres colles ha augmentat també per tant podem dir que ja no és un simple projecte sinó tota una colla.

El repte principal i objectius màxims són que sorgeixin altres colles a la resta del mapa casteller i demostrar que es pot normalitzar una relació amb persones amb alguna discapacitat en qualsevol àmbit ja sigui sociolaboral o cultural.

S'han fet diverses iniciatives per fomentar l'esperit de grup, com diverses excursions a escalar, amb bici i fins i tot a visitar les colles grans del món casteller. Cal destacar també el viatge a Verona durant la Festa Cultural del *Tocatti* juntament amb la colla dels Xiquets d'Alcover.

També la colla ha obtingut dos reconeixements, un per part del programa de radio de la COPE i l'altre per part de l'obra social la Caixa. S'ha participat en mitjans de televisió com TV3, el Tac 12 i tv la Xarxa en programes com Quarts de Nou. A arrel de la socialització de la colla, l'Elisabet Carnicé, periodista i presentadora del programa Quarts de Nou, va apadrinar la colla, fet que encara va provocar més audiència dins del món casteller.

Actualment són una vuitantena de castellers, tenen una pròpia diada castellera en la que participen els Xiquets d'Alcover, que són els seus padrins, i una colla convidada. La gamma de castells és de 5, encara que en algun assaig especial s'ha assajat un pis més, és tot un objectiu arribar a la gamma de 6.

14

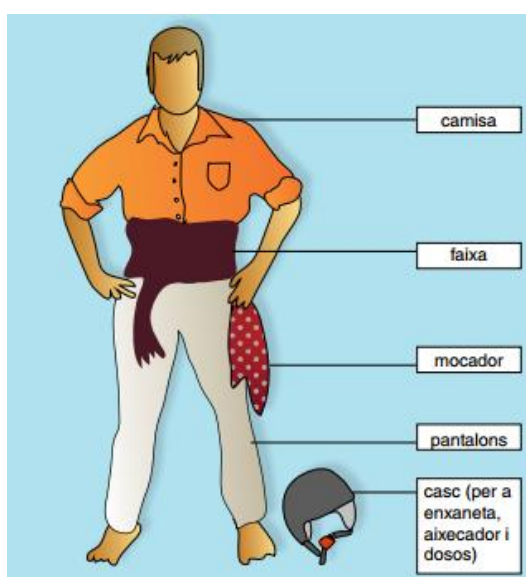
¹⁴ Els Castellers de la il·lusió a Verona.

2.5 El casteller

La camisa, el pantaló blanc i la faixa són la indumentària dels castellers, són la vestimenta tradicional la qual podríem remuntar a principis del segle XX, fins llavors els castellers tenien com a indumentària els calçons blancs (la roba interior del pantaló), la faixa, i una camisa vella que ja no servia per treballar o ja estigués gastada. Les dues noves colles del moment, la del Vendrell i la de Tarragona, van aportar amb el seu sorgiment la uniformització al fet casteller com s'ha vist a l'apartat històric. A partir d'aquí l'uniforme casteller es basaria en la camisa de la colla, la faixa i el calçó o pantaló blanc.. La camisa és de màniga llarga (normalment els castellers es fan doblecs fins l'alçada del colze) i del color característic que distingeix cada colla castellera, normalment incorpora l'escut de la colla cosit al pit sobre la butxaca (l'única colla que no llueix escut són els Bordegassos de Vilanova). La camisa du coll de camisa que els castellers del tronc solen mossegar per tal de no quedar arrugat sota el peu del casteller del damunt. El pantaló que es vesteix és de color blanc, la faixa que preferiblement és negra, encara que podem trobar castellers amb faixa verda, i de llargada i amplada variables, segons la grandària del casteller en qüestió serà més o menys llarga i ample. La faixa s'enrotlla al voltant del cos a l'alçada dels ronyons, és a dir, per la zona abdominal, i té la funció de protegir la zona lumbar dels esforços que rep per les càrregues de l'estructura i serveix com un dels punts de suport perquè els castellers puguin fer les maniobres de pujada i baixada del castell. El calçat dels castellers no segueix una norma així com la camisa o els pantalons, els castellers que estan al tronc o al folre i manilles van descalços, i els membres que componen la pinya van calçats, últimament s'ha posat de moda entre colles de portar les espardenyes de palla del color de la colla, cosa que fa més hàbil que els castellers de tronc puguin pujar sense necessitat de cordar o descordar sabates. El mocador casteller és llarg, de forma triangular i de color vermell amb punts blancs per a totes les colles. Originalment servia per cobrir-se el cap per la calor, però amb el temps ha anat adoptant altres funcions, a la pinya, es pot dur lligat al cap per protegir els cabells de les trepitjades de la gent que puja o per evitar que els cabells molestin a la cara a la persona que ve al darrere, o també es porta lligat als canells que serveix per donar un punt de

suport a les mans que acompanyen l'apuntament del tronc. En algunes colles els castellers del tronc se'l lliguen a la cama dreta, per sobre del genoll per donar un punt de suport a la pujada dels castellers dels pisos superiors i, en qualsevol posició, lligat a la cintura assegura que la faixa no es desenrotlli i que el casteller del pis superior tingui un altre punt de suport. La variant més usual en la decoració del mocador és la de dur-hi brodat l'escut de la colla, però també es veuen mocadors commemoratius de diades o actes assenyalats amb diferents missatges estampats.

La canalla dels pisos superiors du casc per seguretat, tant en assaig com en plaça. La iniciativa del casc prové de Miquel Botella, fundador i ex-president de Castellers de Sants i ex-president de la CCCC, el qual durant la seva presidència a la CCCC va observar que les lesions cranials a la canalla estaven augmentant i van fer un estudi per tirar endavant un casc per la canalla per a poder-los protegir de dites lesions i que a l'hora no molestés per a fer castells. Finalment es va fer el prototip i la CCCC es va reunir amb les colles punteres però només la Colla Joves i Castellers de Sants van decidir usar-lo. Per tant, es va decidir fer un estudi comparatiu entre les colles que l'usessin i les que no durant un període de 2 anys. Però l'accident mortal ara fa 10 anys de la canalla dels Capgrossos de Mataró va fer que totes les colles acceptessin portar casc directament i el casc va passar a ser obligatori fins l'actual temporada i seguint amb vigència.

2.6 Estructura dels castells

Un castell està format per diferents pisos de gent, els quals reben un nom específic per la posició que ocupen. El castell el formen cada una de les persones que ajuden a assolir-lo, des de els grallers i la pinya fins al pom de d'alt.

- Un castell ha de tenir els **grallers i els tabalers**, aquests conformen el grup de música i el so del castell. Per una banda fan tradició i festa, no només en l'execució del castell sinó també amb les cercaviles i els balls populars. Per altra banda són claus de l'èxit del coronament i descarregament de la torre humana, el toc de castells (que es la cançó que es toca durant el castell) narra l'evolució o procés del castell, de manera que la gent que integra el castell i no pot veure'l pot saber per quin punt va el castell. Els músics de la colla són de totes les edats i són membres per igual de la colla.

- A peu de la pinya podem trobar el **cap de colla** el qual canta el castell, és a dir, dóna les instruccions de tancar pinya, les d'indicar quan ha de pujar cada pis del castell. També s'encarrega d'indicar com va el castell i per a quina posició esta assolit. És la persona que decideix les rectificacions que ha de fer cada casteller i quan aquest va malament és responsable que decideix si el desmunten o el tiren endavant.

El cap de colla ha de ser una persona amb experiència castellera, amb capacitat de lideratge i amb tracte a la gent. En una colla el tria l'assemblea d'aquesta durant els anys que la llei de l'entitat dictamina, quan és triat ell mateix tria un equip de persones de la colla que l'ajudaran en aquesta etapa a fer la seva tasca.

- **La pinya** és la base del castell i és on es troba el gruix de gent per donar suport a la castell, sense la pinya els castells no es podrien portar a terme ja que donen la protecció i seguretat necessària (eviten que en cas de caiguda caiguin al terra els castellers de sobre) per assolir-los. Sempre queda en un segon pla la pinya i en moltes ocasions s'ha menystingut i només es té en compte el tronc dels castells, però és part del castell i té la mateixa importància que el tronc. El tancament de la pinya és un dels

moment més importants perquè determinarà el curs del castell, dins la pinya els castellers integrants poden tenir diferents funcions:

- **L'últim cordó** és l'últim cercle de castellers que empeny l'última volta de persones que està enganxada pit contra esquena a la pinya per acabar de tancar-la i assegurant la pressió d'aquesta. L'últim cordó també acostuma a ajudar a la canalla a baixar de la pinya i pujar-hi igual com ajuden al tronc a pujar-hi mitjançant l'escaleta i aquests també són els que avisen a la pinya de la possible caiguda per la seguretat d'aquesta, és a dir, caps a baix.
- **El segon lateral** és la persona que ajuda al lateral que és la persona que té al davant, el que fa és donar els nivells de força que li demani el del davant, pit o més braç, el segon lateral ha de vigilar de no desplaçar el vent (posició castellera) i de fer cas del lateral.
- **Les segones mans** són aquells que es col·loquen darrere de les primeres mans (posició castellera) el qual aixeca el segon pel cul, el segones mans l'ajuda agafant-lo per l'alçada dels canells o colzes i controla la força que necessita el primeres, ve a ser com el segon lateral però aquests han de ser persones mitjanament altes
- **El vent o dau** ho són aquelles persones que es situen darrere i entre els laterals i agafa les cames dels dos segons que té al costat, és la única posició que treballa dos rengles alhora, controlen el moviment lateral dels segons evitant que s'ajuntin. El vent, solen ser-ho les persones més altes de la colla ja que han d'arribar als segons amb una persona per davant.
- **Els primeres mans** ho són les persones que es troba darrere el contrafort (posició castellera) i agafa pel cul als segons i el seu objectiu és alleugerar pes del segon que agafa perquè ho pugui suportar millor. Normalment són les persones més altes de la colla com els vents perquè han d'arribar bé a agafar el segon.
- **Els laterals agulla** són aquelles persones que agafen per una banda agafa la cama del segon mai per darrere del genoll i amb l'altre mà l'agafa per l'alçada del genoll. Els laterals agulla només van als castells que no integren l'agulla.

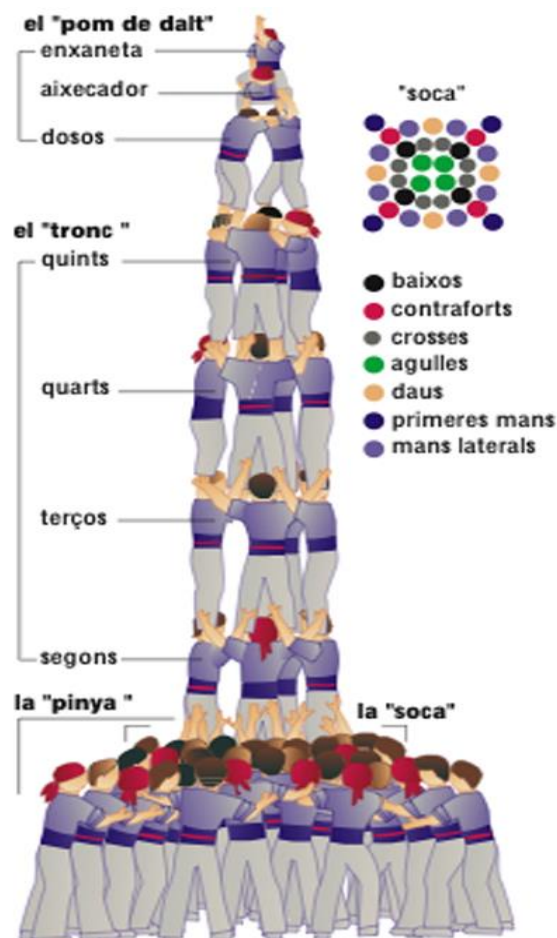
- **El contrafort** és la persona que dona pit i fa cas a les indicacions de mesura de força del baix abraçant-lo per sota les aixelles i agafant-se de la faixa de les crosses.
- **La crossa** podríem dir que és de les posicions més difícils d'un castell, treballen en parella i es col·loquen sota l'aixel·la del baix agafant-se amb la crossa del davant per a baix de la faixa amb les cames flexionades i situat lateralment. La crossa és la persona que queda més a sota del castell amb la dificultat que això comporta, molt de pes, sense llum, aire escàs, sense espai.

- **El tronc** del castell és la part visible i segons la seva estructura i alçada determina la dificultat de la estructura en funció. El tronc rep el nom d'un número segons el pis que vagi, com més alt més tronc hi ha així que podríem trobar fins i tot sisens, etc. Com a la pinya, el tronc també té diferents noms en funció de la posició del casteller:
 - **El baix** ho són els castellers que estan a sota de tot el tronc, els que aguanten el tronc, el baix l'ajuden com hem vist abans les crosses, el contrafort etc. que l'ajuden a suportar el pes del tronc. Els baixos sempre ho són persones de constitució baixa o mitjana i robusta.
 - **El segon** és la persona que va damunt del baix, és a dir, és la primera persona que surt per damunt de la pinya, aquest ha de ser persones de constitució robusta ja que han d'aguantar el pes del tronc sense deformar l'estructura.
 - **El terç** és el primer pis casteller que no rep ajuda així que necessita tècnica, aquest puja damunt dels segons i té l'obligació de no deformar l'estructura ja que sinó els segons patirien molt a aguantar el castell.
 - **Els quarts** són el pis superior al terç. Aquest pis necessita molta agilitat per pujar sense moure el castell i molta tècnica per no fer patir els de baix i els que porta a d'alt. Solen ser persones de constitució prima que no pesa tant i força.
- **El Pom de dalt** és la part superior del castell que completa el tronc i té sempre la mateixa composició independentment que el castell s'estigui realitzant amb més alçada amb menys alçada, amb més gent o amb menys gent. Aquest com en el tronc i la pinya també reben noms específics:
 - **Els dosos** són l'antepenúltim pis del castell i aguanten a l'aixecador i l'enxaneta. L'objectiu d'aquests és fer com un pont per a que l'enxaneta pugui passar d'un costat a l'altre del castell. Els dosos poden ser-ho de dues formes, el dos tancat que recolza les cames a la mateixa rengla i el dos obert que col·loca les cames en

dos rengles diferents i quedant-se de cames obertes. Els dosos sempre són persones petites de complexitat prima i àgil, normalment nens i nenes i amb molta tècnica ja que han de pujar fins a d'alt de tot sense sacsejar el tronc i col·locant-se damunt sense sacsejar-lo de nou.

- **L'aixecador o acotxador** és l'infant més petit que puja a un castell, puja damunt dels dosos col·locant-se acotxat sobre els braços dels dosos i la seva funció es que l'enxaneta pugui passar d'una manera més segura a d'alt del castell.
- **L'enxaneta** és l'últim pis del castell, solen ser la canalla més petita de la colla però una mica més grans que l'aixecador. L'enxaneta té la funció de coronar el castell fent l'aleta, és a dir aixecant la mà, i passant a l'altre costat. L'enxaneta necessita molta tècnica ja que és la que puja a d'alt de tot del castell i ha de pujar i baixar amb la major rapidesa possible sense sacsejar el castell.

Aquesta estructura és la que mantenen la majoria de castells, però podem trobar castells que impliquin estructures diferents com poden ser els pilars i agulles o els castells folrats i emmanillats.

- **¹⁵Pilars:** En els pilars sense necessitat de folre l'estructura de la pinya vindria a ser la mateixa però canvia en petits aspectes com podria ser que la posició de lateral agulla desapareix i la gent només està pendent d'una persona no com a la resta de castells que es té que tenir en compte els diferents castellers del tronc.

- **Amb agulla:** Els castells amb l'agulla són castells de dificultat superior, l'agulla és el pilar que es troba al mig del castell, és a dir, normalment amb el 3 i el 4 que són castells on podem trobar un forat al mig per la seva amplada l'agulla es trobaria al mig del tronc, aquesta agulla requereix una estructura especial, Quan el tronc descarrega els últims castellers del tronc han de sortir ràpid del castell per a que els

¹⁵ Pilars de 4.

castellers de la pinya com els primeres, etc. els deixin i només estiguin pendents del pilar, ja que els castells amb agulla no es carreguen fins que el pilar queda net.

16

- **Folre:** El folre d'un castell és senzillament una doble pinya, és a dir, són un grup de castellers que es situen damunt la pinya fent la mateixa funció que la pinya. Hi ha tots els llocs importants de la pinya situats sobre la pinya i això requereix una força, pels que estan sota, molt elevada. El folre es fa servir en castells de dificultat molt elevada per tractar de mantenir-lo més quiet.

17

¹⁶ 4 de 7 amb agulla.

¹⁷ 3 de 9 amb folre.

- **Les manilles:** Les manilles són el mateix que el folre, amb menor nombre de gent, sobre el folre fent la mateixa funció que el folre, tractar de mantenir més estable el castell. Les manilles només s'utilitzen actualment en quatre castells que són de dificultat màxima.

18

- **Els puntals:** Els puntals són l'últim reforç de gent que podríem arribar a veure. Aquest castell només s'ha intentat ja que és d'extrema dificultat, el pilar de 9 amb puntals, els puntals van sobre les manilles i el que fan és mantenir quiet al pilaner del seu pis i al de sobre.

19

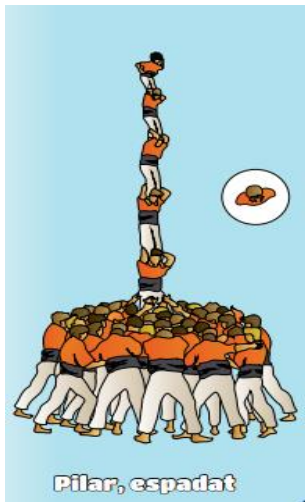
¹⁸ 3 de 10 amb folre i manilles.

¹⁹ Assaig de pilar de 9 amb folre i manilles i puntals.

2.7 Tipus de castells

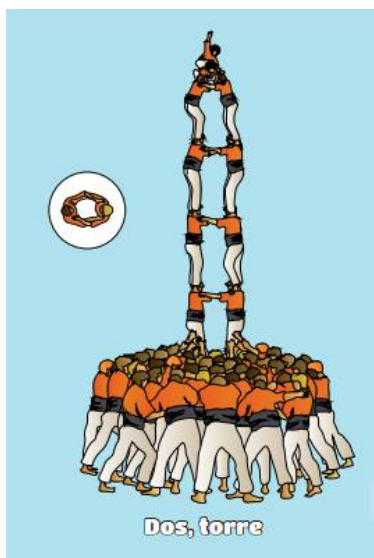
- **El pilar** té només un casteller a cada pis, des del primer pis fins a l'últim. Al pilar, cada casteller aguanta amb els braços el casteller que porta a sobre. El pom de dalt d'un pilar el formen només l'acotxador i l'enxaneta.

20

- **El dos o torre** té dos castellers a cada pis, que s'agafen i s'aguanten entre ells amb els braços. A diferència del que passa en altres castells, els dosos de la torre es col·loquen igual que la resta de membres del tronc, amb els peus sobre les espatlles del casteller que tenen a sota.

21

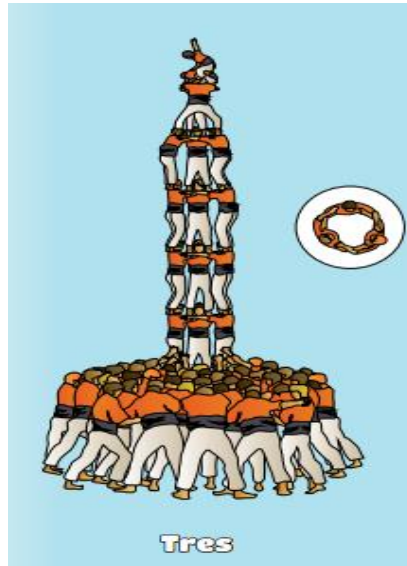

²⁰ Pilar de 4. Xiquets d'Alcover.

²¹ Torre de 7. Castellers de Badalona.

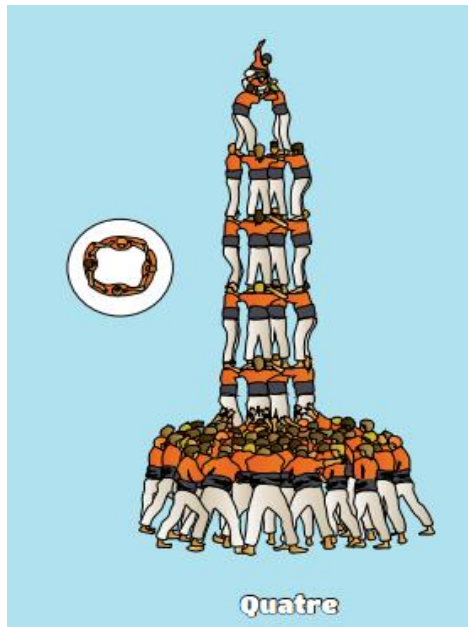
- **El tres** té tres castellers a cada pis, que s'agafen i s'aguanten entre ells amb els braços. En aquest castell un dels dosos posa els peus sobre les espatlles del casteller que té a sota, i l'altre reparteix els peus sobre els altres dos castellers del pis de sota, aquí trobem el dos tancat i el dos obert.

22

- **El quatre** té quatre castellers a cada pis. A diferència del dos i del tres, s'agafen amb les mans a les cames dels castellers del pis de sobre però dels que tenen als costats. En aquest castell els dosos es col·loquen amb les cames obertes sobre dos castellers del pis de sota.

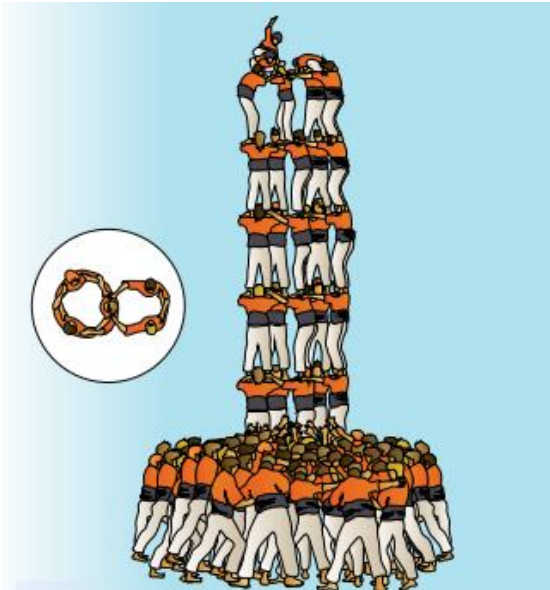
23

²² Tres de 8. Xiquets de Tarragona.

²³ Quatre de 8. Jove de Sitges.

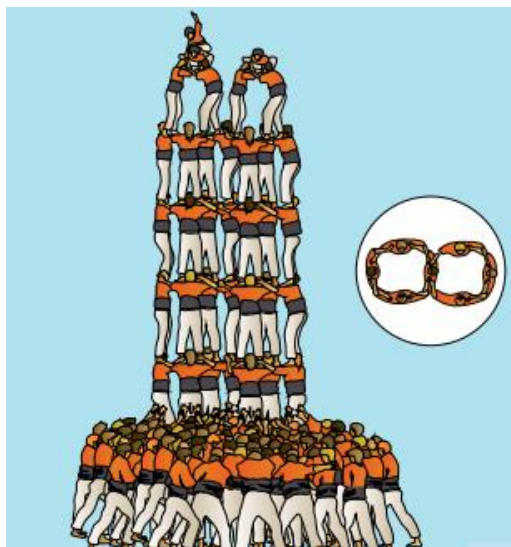
- ²⁴**El cinc** està format per les estructures d'un tres i d'un dos, per tant, cinc castellers a cada pis del tronc. La rengla del 3 és la que suporta més pes ja que rep tot el pes del seu pis més el pes de l'enxaneta passant i un pes extra que són la torre, els que fan la torre s'agafen a la rengla, per això els castellers de la rengla han de ser castellers experimentats. El cinc té dues parelles de dosos els quals van tots tancats menys el del tres que va obert i dos acotxadors. L'enxaneta primer ha de fer l'aleta al tres i després al dos, si no ho fa així es considera que el castell no s'ha fet.

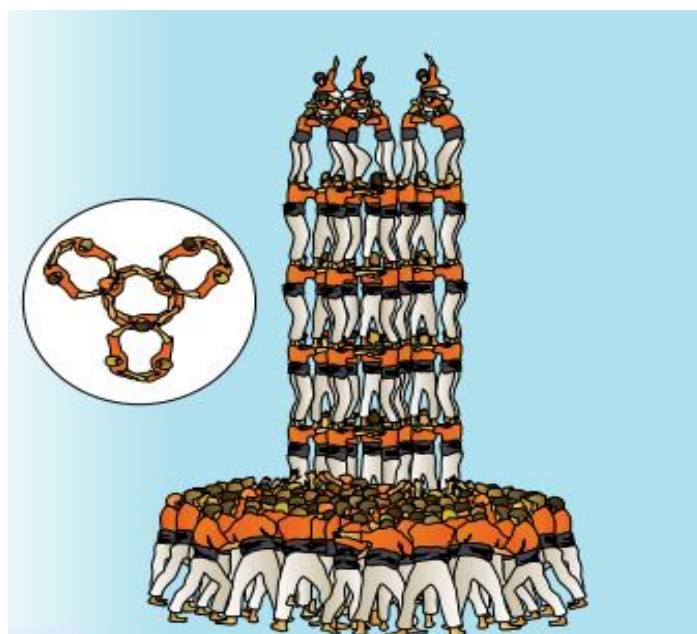
- **El set** està format per les estructures d'un quatre i d'un tres, per tant, set castellers a cada pis del tronc. La rengla del 4 és la que suporta més pes ja que rep tot el pes del seu pis més el pes de l'enxaneta passant i un pes extra que són el tres, ja que els del tres que queden més a prop de la rengla del quatre s'agafen a ella com passa en el cinc. El set té dues parelles de dosos els quals van tres oberts i un tancat (el del tres) i dos acotxadors. L'enxaneta primer ha de fer l'aleta al quatre i després al tres sinó passa com en el cinc que es considera que no s'ha fet.

²⁴ Cinc de 8. Xiquets de Reus.

25

- **El nou** està format per un tres i tres dosos o torres, és a dir, nou castellers a cada pis del tronc. És un castell d'una dificultat molt alta ja que el tres que queda al mig, els tres components aguanten com en el cinc la torre del costat. Aquest castell té tres punts de dalt, hi ha tres parelles de dosos els quals van tres oberts i tres tancats i tres acotxadors. L'enganeta ha de fer tres aletes, una per cada punt de dalt, hi ha dos variants per fer-ho, fent servir una enganeta o fent-ne servir tres.

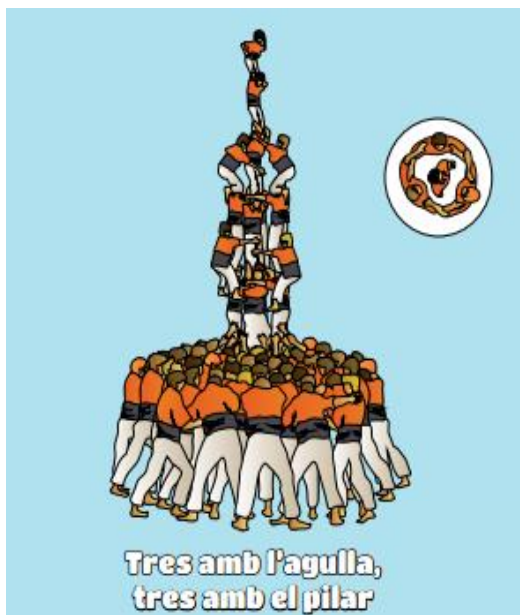

²⁵ Set de 7. Castellers de Terrassa

- **Amb l'agulla al mig**, podem trobar tres tipus de castells que portin agulla, el tres, el quatre i el cinc. Aquesta construcció està formada per l'estructura del castell en qüestió i la d'un pilar. L'enganxeta primer ha de fer l'aleta i després l'acotxador s'ha de posar sobre el pilar que hi ha a l'interior. Per indicar que el castell s'ha fet, els membres del quatre han de baixar, i el pilar que hi ha al mig ha de quedar sol sobre la pinya.

27

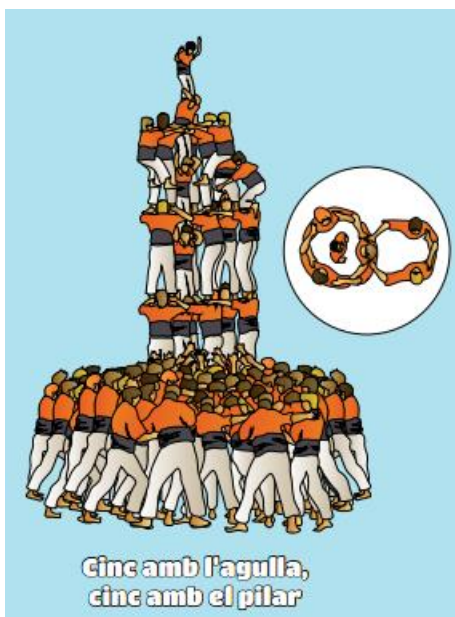
²⁶ Nou de 8 amb una enganxeta. Castellers de Vilafranca.

²⁷Tres de 6 amb agulla. Castellers de Caldes de Montbui

28

29

²⁸ Quatre de 8 amb agulla. Castellers de la Vila de Gràcia.

²⁹ Cinc de 7 amb agulla. Xiquets del Serrallo.

- **Folrats:** El folre d'un castell és senzillament una doble pinya, és a dir, són un grup de castellers que es situen damunt la pinya fent la mateixa funció que la pinya. El folre es fa servir en castells de dificultat molt elevada per tractar de mantenir-lo més quiet.

30

31

³⁰ Cinc de 9 amb folre. Colla Vella dels Xiquets de Valls

³¹ Tres de 9 amb folre. Xicots de Vilafranca.

- **Emmanillats:** es tracta d'un folre reduït sobre del folre. Fan les funcions mínimes de la pinya, el primeres mans, els contraforts, etc. Però només els principals.

32

- **Amb puntals:** són l'últim reforç que s'usa en el pilar de 9 només.

33

³² Tres de 10 amb folre i manilles. Minyons de Terrassa.

³³ Intent de pilar de 9 amb folre i manilles i puntals. Castellers de Vilafranca.

2.8 Castells i punts

Durant la història dels castells s'han anat superant nous reptes i noves metes castelleres, actualment ja tenim un rànquing amb tots els castells possibles de fer i puntuats depenen de les dificultats que aquest comporta.

L'organisme de la Comissió del Concurs de Castells analitza les novetats produïdes dins l'any anterior d'acord amb els punts establerts i dona a conèixer la taula a les colles castelleres i als mitjans de comunicació corresponents un cop feta l'actualització. La Comissió del Concurs dona un llistat dels punts que tenen en compte. Aquest són els següents:

1. Castells de gamma de sis pisos i el pilar de cinc.

Qualsevol castell nou d'aquesta alçada no entrarà en la taula de puntuacions mentre aquesta taula s'iniciï amb el quatre de set carregat.

2. Castells de gamma de set.

L'assoliment —carregat i/o descarregat— de qualsevol castell de set pisos d'estructura inèdita entra a la taula de puntuacions del Concurs de Castells de Tarragona quan:

a) La consecució del castell s'hagi produït en el transcurs de les dues temporades anteriors a la nova actualització de la taula.

b) El castell inèdit l'hagi aconseguit (carregat i/o descarregat) un mínim de tres colles castelleres, amb un total de cinc vegades entre totes tres.

3. Castells de gamma de vuit, nou o superiors i pilars de set o superiors:

a) Qualsevol castell carregat i/o descarregat en el transcurs de les dues temporades anteriors a la nova actualització de la taula entra automàticament a la taula de puntuacions del Concurs de Castells de Tarragona.

b) El fet d'haver-se assolit qualsevol castell de vuit o nou pisos comporta automàticament la inclusió de la mateixa construcció amb l'alçada de set o vuit pisos.

4. Estructures inèdites.

Es consideren estructures inèdites aquelles que mai cap colla castellera ha pogut assolir —carregar i/o descarregar— en l'època castellera moderna i fins a l'acabament, el 31 de desembre, de l'any natural anterior a l'actualització. Perquè s'incloguin aquestes estructures a la taula de puntuacions del Concurs de Castells de Tarragona cal que es compleixin les condicions següents:

- a) L'estructura ha de pertànyer al capítol 3 d'aquest protocol, és a dir, s'ha de tractar d'un castell de vuit, nou o més pisos o un pilar de set o superior i totes les possibles variants.
- b) Per poder-lo afegir a la taula, la colla castellera ha de sol·licitar-ne la inclusió per escrit a l'organisme competent en l'interval de temps comprès entre l'1 de gener i el 31 de desembre anterior a l'actualització. La Comissió Assessora també pot actuar afegir-lo a la taula, essent la seva proposta sotmesa a votació i aprovada per majoria de tres cinquenes parts dels components de la mateixa Comissió.
- c) La colla castellera que ho sol·licita ha de pertànyer al grup que tingui la consideració de colla de vuit o de nou d'acord amb els estatuts vigents de la Coordinadora de Colles Castelleres.
- d) La colla castellera sol·licitant ha d'haver assolit el mateix castell en un pis inferior. Per exemple, si vol demanar d'incloure el quatre de deu amb folre i manilles, ha d'haver completat el quatre de nou amb folre.

En el cas que la colla vulgui incorporar alguna estructura inèdita a la taula, serà la Comissió Assessora qui en decideix la seva ubicació exacte, en el grup i subgrup corresponent.

5. Exclusió d'estructures inactives.

Aquest protocol es dota de les eines necessàries per excloure construccions castelleres que actualment estan incloses a la taula de puntuacions o que s'hi hagin pogut incorporar en un futur.

Amb aquest objectiu, s'exclouran de la taula els castells següents:

- a) Els que mai hagin estat intentats en l'època castellera moderna.
- b) Quan finalment cap colla no arriba, com a mínim, a carregar una de les estructures anomenades inèdites (veure apartat núm. 4), aquesta estructura quedarà exclosa de la següent convocatòria del Concurs de Castells de Tarragona.

6. Variacions d'una mateixa estructura.

A una estructura inèdita —com a les vigents— s'hi poden aplicar diferents variacions, que cal tenir en compte a l'hora de considerar si la variació en qüestió ha originat un castell diferent:

a) Qualsevol castell aixecat per sota, aixecat i baixat per sota, amb una agulla, amb diverses agulles, amb folre o sense folre, amb manilles o sense manilles es considerarà una estructura diferent, i, per tant, es tracta individualment seguint aquest protocol.

b) Es consideren variacions de la mateixa estructura —i, per tant, no han originat cap castell diferent— els castells fets sense pinya. En les estructures compostes que tinguin més d'un pom de dalt (dosos, aixecador i enxaneta), a excepció del cinc, es consideraran estructures idèntiques aquelles en què el castell sigui coronat per un sol enxaneta i aquelles en què el castell sigui coronat per un enxaneta per cada pom.

La inclusió d'una nova estructura dins la taula de puntuacions sempre s'acostuma a formular sense els elements de l'experiència i les colles. Un cop arrelat al repertori d'aquestes podrien sorgir alguns factors que fessin replantejar la posició i/o la puntuació establertes des de la seva inclusió. Per aquest motiu es pot proposar a l'organisme la modificació de la puntuació -amb el seu possible canvi de posició a la taula- de qualsevol castell inclòs en ella si ho demanen una quarta part dels components de la Comissió Assessora entre l'1 de gener i el 31 de març de cada any, essent la seva proposta sotmesa a votació i aprovada per majoria de tres cinquenes parts dels components de la mateixa Comissió.

Tenint en comte l'anterior protocol podem formular la següent taula de castells amb la puntuació dels següents i a quin grup i subgrup esta puntuat.

La taula es fa de menys puntuació a més puntuació la qual, primer mostrarem el grup i subgrup amb els castells i la puntuació i tot seguit una foto del castell en representació.

GRUP	SUBGRUP	CASTELL	PUNTS CARREGAT	PUNTS DESCARREG.
GRUP 0	sub 1	2 de 6 P de 5	120 135	140 155

34

35

GRUP 1	sub 1	9 de 6	165	190
		4 de 7	175	200
		3 de 7	185	210

36

³⁴ 2 de 6. Xiquets d'Alcover

³⁵ Pilar de 5. Brivalls de Cornudella.

³⁶ 9 de 6. Castellers de Sants

37

38

GRUP 2	sub 1	3 de 7 a	240	265
		4 de 7 a	250	275
	sub 2	7 de 7	250	290
		5 de 7	265	305
	sub 3	7 de 7 a	300	320
		5 de 7 a	310	330
3 de 7 ps		315	335	

39

40

³⁷ 4 de 7. Castellers de Mallorca.

³⁸ 3 de 7. Castellers del Poble Sec.

³⁹ 3 de 7 amb agulla. Jove de Vilafranca.

⁴⁰ 4 de 7 amb agulla. Castellers d'Esplugues.

Anàlisi històric i tècnic del món casteller. Desenvolupament del fet casteller a La Selva del Camp

41

42

43

44

45

41 7 de 7. Castellers de Terrassa.

42 5 de 7. Castellers de Berga.

43 7 de 7 amb agulla. Castellers de Vilafranca.

44 5 de 7 amb agulla. Castellers de Santpedor.

45 3 de 7 per sota. Castellers de Barcelona

Anàlisi històric i tècnic del món casteller. Desenvolupament del fet casteller a La Selva del Camp

GRUP 3	sub 1	9 de 7	365	420
		2 de 7	385	440
		4 de 8	400	460
	sub 2	P de 6	425	485
		3 de 8	445	510

46

47

48

⁴⁶ 9 de 7. Castellers de la Vila de Gràcia.

⁴⁷ 2 de 7. Xiquets de Reus.

⁴⁸ 4 de 8. Nens del Vendrell. "El Carro Gros".

49

50

GRUP 4	sub 1	7 de 8 2 de 8 f P de 7 f	550 580 610	635 665 695
	sub 2	5 de 8 4 de 8 a 3 de 8 a 7 de 8 a	640 700 730 740	735 770 805 815
	sub 3	5 de 8 a	765	845

51

52

53

⁴⁹ Pilar de 6. Castellers de Sabadell.

⁵⁰ 3 de 8. Xicots de Vilafranca.

⁵¹ 7 de 8. Capgrossos de Mataró.

⁵² Pilar de 7 amb folre. Castellers de Lleida.

⁵³ 2 de 8 amb folre. Castellers de la Vila de Gràcia.

54

55

56

57

58

⁵⁴ 5 de 8. Castellers Sants. "La Catedral".

⁵⁵ 4 de 8 amb agulla. Bordegassos de Vilanova.

⁵⁶ 3 de 8 amb agulla. Minyons de Terrassa.

⁵⁷ 7 de 8 amb agulla. Castellers de Vilafranca.

⁵⁸ 5 de 8 amb agulla. Castellers de Vilafranca.

GRUP 5	sub 1	4 de 9 f	920	1.055
		3 de 9 f	965	1.110

59

60

GRUP 6	sub 1	9 de 8	1.210	1.390
		3 de 8 ps	1.325	1.460
	sub 2	2 de 9 fm	1.330	1.530
		P de 8 fm	1.395	1.605
		7 de 9 f	1.465	1.685
	sub 3	5 de 9 f	1.515	1.740
		4 de 9 fa	1.630	1.800
3 de 9 fa		1.680	1.855	

61

⁵⁹ 4 de 9 amb folre. Colla Joves xiquets de Valls.

⁶⁰ 3 de 9 amb folre. Xicots de Vilafranca.

⁶¹ 9 de 8. Jove de Tarragona.

62

63

64

65

66

⁶² 3 de 8 per sota. Castellers de Vilafranca.

⁶³ 2 de 9 amb folre i manilles. Colla Joves Xiquets de Valls.

⁶⁴ Pilar de 8 amb folre i manilles. Colla Vella Xiquets de Valls.

⁶⁵ 5 de 9 amb folre. Jove de Tarragona. "La Basílica".

⁶⁶ 7 de 9 amb folre. Castellers de Vilafranca.

67

68

⁶⁷ 4 de 9 amb folre. Colla Vella Xiquets de Valls.

⁶⁸ 3 de 9 amb folre. Castellera de Vilafranca.

GRUP 7	sub 1	4 de 9 sf	2.015	2.315
		2 de 8 sf	2.080	2.395
		3 de 10 fm	2.130	2.450
		4 de 10 fm	2.215	2.550
	sub 2	2 de 9 sm	2.330	2.675
	sub 3	P de 9 fmp 3 de 9 sf	2.445 2.565	2.810 2.950

71

⁶⁹ 4 de 9 net. Colla Joves Xiquets de Valls.

⁷⁰ 2 de 8 net. Castellers de Vilafranca. "La bèstia indomable".

⁷¹ 3 de 10 amb folre i manilles. Minyons de Terrassa.

72

73

⁷² 4 de 10 amb folre i manilles. Castellers de Vilafranca.

⁷³ 2 de 9 amb folre. Castellers de Vilafranca.

74

75

⁷⁴ Intent de pilar de 9 amb folre i manilles i puntals. Castellera de Vilafranca.

⁷⁵ Intent de 3 de 9 net. Colla Vella dels Xiquets de Valls.

2.9 Accidents

Els castells tenen un risc de caigudes inherent a aquesta activitat, la majoria de les vegades aquestes caigudes tenen poca repercussió. La incidència de caigudes es troba per sota del 3% dels castells que s'aixequen segons la CCCC (Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya).

Els castellers sempre vetllen per la seguretat en els castells, ja sigui participant en estudis científics (estudi de caigudes a la canalla, estudi del casc...) com en actuacions. Un dels aspectes més importants en l'activitat castellera és la prevenció de les caigudes i per aquest fet és bàsic un bon treball tècnic a l'assaig. No obstant, atès que sempre pot sorgir algun imprevist, és imprescindible que els castellers que formen part de la pinya estiguin sempre concentrats per intentar evitar una col·lisió greu. D'aquesta manera, en el cas que es desquadri un castell net les mans que l'envolten poden parar-lo i evitar en molts casos la caiguda; en el cas d'un castell complet la col·locació correcta dins la pinya pot evitar algunes lesions i evitar també que en cas de caiguda estiguin desprevinguts. Malgrat que tècnicament hi hagi un bon treball, de vegades hi ha caigudes a l'assaig, fet que fa que es pugui tenir la sensació d'inseguretat i d'indecisió que pot influir negativament en tots els castellers de la colla i sobretot en la canalla. Una altra conseqüència d'una caiguda en el transcurs de l'assaig és l'aturada de l'assaig durant massa temps ja que cada caiguda implica parar l'assaig per veure si tots estan bé i en el cas de que hi hagi una lesió greu pot provocar la finalització d'aquest.

Marcar unes pautes d'actitud a seguir davant de qualsevol caiguda als assajos de castells és un element que han introduït totes les colles castelleres en els seus protocols de actuació davant una caiguda, la majoria de protocols de les colles segueix el següent reglament, encara que puguin haver variacions a l'hora de actuar:

- Cal visualitzar quantes persones s'han lesionat i indicar-los que es quedin quiets uns minuts fins que els valorin els sanitaris que es troben a la colla.
- Cal valorar individualment cada cas el més aviat possible.
- Cal atendre primer els nens si no hi ha uns altres ferits més greus.
- Cal valorar individualment i retirar al contusionat de la zona d'assaig i traslladar-lo a la sala contigua.
- Fer la primera cura en el moment del diagnòstic del lesionat
- Cal tornar a avaluar a partir dels 20 minuts: si pot tornar a l'assaig perquè no té dolor i es pot moure amb normalitat o si persisteixen les molèsties, cal marxar de l'assaig. Si durant aquest temps de repòs el ferit empitjora, cal revalorar la necessitat de traslladar-lo al servei d'Urgències.
- Sempre que el lesionat sigui un menor d'edat i a l'assaig no hi hagi cap familiar, el responsable de Junta ha d'avisar-lo. Si es necessita un trasllat a un centre d'urgències, s'avisarà al familiar al mateix temps que es determina el seu trasllat.

En el cas de caigudes potencialment perilloses:

- El responsable de la Junta avisa al 061.
- No és aconsellable que més de 2 o 3 persones rodegin el ferit.
- Si es tracta d'una lesió de columna o de crani, no és aconsellable moure'l del lloc, en aquest cas, s'atura l'assaig fins que arribi el 061.
- Cal observar que el ferit respiri amb normalitat.

- Cal observar si pot moure les extremitats espontàniament.
- Cal abrigar tant com sigui possible per a què no perdi calor.
- Si es tracta d'una contusió important en l'abdomen s'ha de valorar la intensitat del dolor, l'estat de consciència, pal·lidesa de pell i mucoses, per sospitar una possible ruptura esplènica (melsa).
- Si es tracta d'una lesió a les extremitats superiors i el lesionat pot caminar amb facilitat, es traslladarà a una sala contigua a la zona d'assaig fins que es traslladi a l'hospital. En aquest cas cal valorar la necessitat d'una ambulància o d'un vehicle propi, segons la magnitud de la lesió i de l'estat general del pacient.
- Es disposa d'una completa farmaciola d'urgència per a ferides superficials recomanada per la Coordinadora de Colles Castelleres de Catalunya (CCCC) que està a disposició de tothom que necessita algun material. Les colles tenen contractada una assegurança mèdica (a través de la CCCC) per a donar cobertura a l'assistència mèdica, trasllats, material mèdic i ajuts econòmics en el cas de baixa laboral. No obstant, es recomana que la primera assistència sigui utilitzant la cobertura universal de la Seguretat Social i només s'utilitzi l'assegurança de la colla en casos necessaris.

Anàlisi històric i tècnic del món casteller. Desenvolupament del fet casteller a La Selva del Camp

Tot aquest protocol podem dir que és el que es du a terme en els assajos ja que en les actuacions la cosa canvia. Per exemple, per norma, si en les actuacions no hi ha una ambulància, l'actuació no es pot iniciar fins que arriba, ja siguin en actuacions de castells de 6 com en castells de 9, es considera que a partir del castell de 6 pisos ja es necessita ambulància reglamentària. Per tant en cas de caiguda en una actuació com que hi ha especialistes (metges de les ambulàncies) s'avisava directament a aquests que vinguin a buscar al lesionat i aquests el diagnostiquen i prenen la decisió de si necessita anar a urgències o no. Així que una actuació normalment mai es suspèn per caiguda ja que es treuen ràpid als contusionats i es segueix la diada.

2.10 Construccions humanes al món

Des de la plaça de Marràqueix a la ciutat de Bombai, des dels petits poblets de l'atles marroquí a les festes de la Mare de Déu de l'Algemesí, si poden veure construccions formades per grups de persones que pugen els uns damunt les espatlles dels altres com a les places de Catalunya. A continuació veurem totes les activitats de construccions humanes, ja siguin pròpiament de construccions com els castells a Catalunya o variants d'aquests que són figures, etc.:

❖ Colles castelleres fora de Catalunya

Els Xiquets de Hangzhou

A arrel del viatge per Europa de l'empresari i propietari de la fàbrica Antex, Qian Anhua, on va veure les diverses cultures dels països i les seves tradicions, es va quedar al·lucinat amb la cultura dels castells, de la qual va dir que definien els valors que ell volia mostrar als seus treballadors: treball en equip, cooperació, integració i autosuperació en un ambient de lleure que crea vincles d'amistat entre les persones que hi participen. Per tant va iniciar un procés de portar el concepte casteller a la colònia de treballadors l'any 2009. La cosa comença amb una estreta relació amb la Colla Vella dels Xiquets de Valls, el propietari de la fàbrica Antex, Qian Anhua, va demanar a la colla vella que hi anés a fer una actuació a la seva fàbrica durant el viatge que faria la colla a l'Exposició Universal de Xangai, però va demanar que li fessin un favor, que hi anessin abans alguns castellers a fer un taller en el que ensenyessin què són i com es fan els castells als seus treballadors. Durant el temps que faltava que la Colla Vella anés a actuar a la Xina, els treballadors i el propietari de Antex van iniciar el procés de formació d'una colla xinesa, la que seria la primera colla xinesa de la història. Van estar diversos mesos fent assajos i treballant de valent, tan els adults com els infants, van agafar tots els conceptes que els hi van ensenyar i van aconseguir formar una colla, la colla castellera dels Xiquets de Hangzhou.

Quan la Colla Vella dels Xiquets de Valls va anar a actuar a la fàbrica Antex es va endur una gran sorpresa, els van rebre i ajudar a l'actuació centenars de treballadors uniformats de castellers. Havien agafat el mateix estil que els vallencs, camisa rosada i l'escut (mateixa forma, diferent contingut), i es van posar a la pinya a ajudar-los. La gran sorpresa i a la vegada gratitud dels vallencs els va portar a enviar cada x temps els castellers que van anar a ajudar-los per intentar que la colla avancés i pogués assolir els seus objectius.

La pregunta que es fa molta gent és que per què un empresari xinès porta als seus treballadors una activitat com són els castells. Vist des de un punt de vista econòmic, Qian ha coincidit amb l'idea de que uns treballadors contents, sans i amb ganes de continuar a l'empresa són més productius i, per tant, a Antex li anirà millor, ja que tots els aspectes de col·laboració social milloraran les relacions laborals i psicològiques dels treballadors, a la mateixa vegada que fan esport, per tant, més sans, per tant, més acceptació a l'empresa. Però l'altre punt de vista és que el propietari d'Antex té una creença molt especial, considera que el benestar, la felicitat i l'harmonia amb el món que ens envolta són els pilars principals de l'existència humana, paraules del mateix Qian Anhua: "vull una empresa ideal i amb harmonia amb el cosmos, oferir als meus empleats un entorn bonic on puguin treballar bé, amb pau i harmonia i elevar el seu esperit i també al meu".

La colla va procedir, doncs, als assajos tan generals com de canalla, avançant ràpidament i en bona mesura gràcies als ajuts de la colla vella i les ganes de la colla xinesa, es va poder fer ja una primera actuació el 2010, on al maig es fa la primera actuació de la colla i es descarrega el primer castell, el 4 de 6.

El mes de maig es va aconseguir descarregar en diverses ocasions el 4 de 6, el 3 de 6 i pilars de 4.

Un any després de l'inici de la colla, a partir de certes precaucions de risc com la introducció del casc i l'augment de gent a la pinya, arriba el primer castell de set i pilar de cinc. Els primers castells de set van ser el 3 de 7 i 4 de 7. En aquesta temporada s'amplia la gama de castells de sis amb el 2 de 6, el 5 de 6, el 4 de 6 amb el pilar.

Durant l'any 2012 la colla manté el nivell de castells de set i descarrega 3 de 6 aixecat per sota. Cal destacar que realitza el primer viatge a Catalunya.

En l'any posterior, la colla segueix en la línia dels anys anteriors amb un molt bon nivell de castells de set.

Al 2014, la colla actua a Xangai i carrega el primer dos de set. També descarrega el 3 de 7 amb agulla.

L'any 2015 hi ha molt de moviment mediàtic per la colla, fan sortides i es consoliden els castells amb el pilar (el 3 de 7 a i 4 de 7 a) Els Castellers de Vilafranca visiten la colla xinesa a la fàbrica i fan una actuació conjunta. També van fer una actuació de rècord amb la colla vella organitzada per l'entitat *Guinness World Records* en que van aconseguir igualar una construcció humana de màxima alçada, mesurava 13 metres, hi havia 450 castellers xinesos i 193 vallencs.

76

77

⁷⁶ Actuació conjunta amb els Casteller de Vilafranca.

⁷⁷ Actuació conjunta amb la Colla Vella de Valls en el *Guinness World Record*.

L'any 2016 la colla xinesa fa el gran salt, el que sempre havien somiat, aconsegueix descarregar el primer castell de vuit de la seva història, el 3 de 8. Però ràpidament, és a dir, dos mesos després aconsegueixen descarregar el 4 de 8, fan la seva millor diada, la colla entra en un punt àlgid que fa que aconsegueixin una fita que els marcaria per sempre, 3 mesos després, aconsegueixen alçar el primer castell de 9, el 3 de 9 amb folre.

Com a conseqüència del nivell que van arribar a assolir els xinesos, l'Organització del Concurs de Castells de Tarragona va convidar a la colla al concurs de dissabte, els Xiquets de Hangzhou arribaven a obtenir el màxim reconeixement que volien, participar al concurs. I així ho van fer. Van venir a Catalunya amb l'idea de portar els millors castells que tenien i van deixar la diada de dissabte més històrica que mai havia presenciat el concurs. Una colla estrangera aconseguia per primera vegada descarregar un castell de 9, els Xiquets de Hangzhou descarregaven el 3 de 9 folre a Catalunya. I per si fos poc, va quedar segona en la classificació.

Els Xiquets de Hangzhou són actualment la colla estrangera més potent. Ells afirmen seguir amb les mateixes ganes que el primer dia i intentar superar cada any noves fites a base de treball col·lectiu.

- Video 3 de 9 amb folre:

- Reportatge dels Xiquets de Hangzhou per tv3, “El jardí de les flors del presseguer. Els xiquets de Hangzhou”:

Castellers de Lo Prado

Lo Prado és una comuna de Xile localitzada a la Província de Santiago, es van fundar l'any 2007 quan un grup van organitzar-se per fer el que en diem castells. Castellers de Lo Prado és un espai de fraternitat i per trobar-se amb valors essencials per el desenvolupament humà, on la diversitat de gènere, classe i religió es transformen en igualtat.

L'any 2008 van poder venir a Catalunya per copsar els costums i la tradició castellera.

L'any 2010 van realitzar una actuació pel seu aniversari i van aconseguir arribar al castell de 6.

Anàlisi històric i tècnic del món casteller. Desenvolupament del fet casteller a La Selva del Camp

La colla va estar present a les activitats del Fòrum Universal de la Cultura i va aconseguir per primera vegada de la seva història el primer castell de 7. Aquest fet no era només important per ells sinó que va ser un fet transcendental pel món casteller, era la primera vegada que una colla no catalana arribava als 7 pisos. Allà van establir amistat amb els Castellers de Vilafranca, els quals van anar a actuar també a Xile.

Els objectius de la colla fins l'any 2016 són de mantenir el nivell. L'evolució dels Castellers de Lo Prado és notòria, en 10 anys d'història han descarregat tres castells de 7, evolució que té relació amb les darreres visites dels Castellers de Vilafranca a Lo Prado i viceversa. La possibilitat d'observar i compartir amb castellers experimentats i també el fet d'estar anímicament enfortits per la seva qualitat com castellers. Molt probablement si la colla existís a Catalunya faria molt de temps que s'haurien consolidat com a colla de 7, ja que tindrien altres colles properes amb les quals compartir i competir al mateix temps.

La relació amb els Castellers de Vilafranca és molt gran, els verds van aconseguir portar la colla xilena al municipi vilafranquí i ajudar-los en els aspectes tècnics, etc. i van fer també actuacions. La relació va més enllà d'un ajut tècnic ja que, els Castellers de Vilafranca van aconseguir ajudar la colla amb aspectes com augmentar la inversió en seguretat (amb cascs per la canalla i xarxes d'assaig, entre d'altres), i incentivant la colla a sortir de les escoles i compartir l'activitat als barris, juntes de veïns i organitzacions socials del municipi. Així doncs, la colla xilena va poder descarregar el 4 de 7. Per tant podem dir que la relació dels vilafranquins amb la colla de Lo Prado és de padrins.

És difícil involucrar a més persones en el projecte de Lo Prado perquè els castells encara són una tradició desconeguda a Xile. A poc a poc es fan coneguts gràcies a noves actuacions i reportatges de la premsa local, però és un procés lent. A l'actualitat, tenen joves i adults que han crescut a la colla i professionals que han abandonat l'escola de la comuna però que encara continuen fent castells. Es senten part del desenvolupament professional d'aquests joves que van créixer sota els valors que aquesta colla vol inculcar i compartir.

Per els pròxims anys, el repte és mantenir el nivell de la darrera diada, és a dir 3 de 7, 4 de 7 i torre de 6, consolidar-se com a colla de 7, enfortir i donar a conèixer el projecte, el qual és digne de replicar en totes les parts del món.

Castellers de USACH

Aquesta colla va ser fundada per un grup d'alumnes de la Universitat de Santiago de Xile en una iniciativa per fomentar els valors dels castells amb l'ajuda de la colla de Lo Prado.

78

Castellers de Talca

A arrel del Fòrum Universal de la Cultura, a Talca (ciutat i comuna de Xile), un grup de gent va fomentar la iniciativa dels castells, amb l'ajut també dels Castellers de Lo Prado.

⁷⁸ Els de verd són els Castellers de Lo Prado, els de blau els de la USACH i els de vermell els de Talca.

Les colles de la USACH i Talca van associar-se amb els de Lo Prado en el viatge a Vilafranca del Penedès per tal de poder ajudar als de Lo Prado i portar representació de les respectives colles a Catalunya.

79

Castellers do Brasil

El projecte de crear una colla de castells a Sao Paulo té com a principal impulsor *l'Associação Cultural Catalonia* de Sao Paulo. Els responsables de l'associació van viatjar a Vilafranca del Penedès per formar-se com a castellers arrel del viatge dels Castellers de Vilafranca al Brasil el setembre de 2009.

Es sap que la colla es va fundar amb èxit, amb un grup d'una vintena de persones, però des de l'actuació que es veu a continuació ja no tenim més informació.

⁷⁹ Plaça de la vila de Vilafranca del Penedès, amb els integrants xilens vestits de castellers de Lo Prado.

Jerusalemcircus

D'aquesta colla formada a Jerusalem el 2005, sabem que estava formada per un grup de catalans, de jueus, de cristians i de àrabs per fomentar l'esperit de cooperació sense tenir en compte les religions. No sabem si la colla va tenir un bon desenvolupament, però s'estima que desaparegués a arrel dels conflictes bèl·lics entre les religions a la ciutat de Jerusalem.

California Kids

Aquesta colla ha estat organitzada per un grup de catalans que viuen als Estats Units, els quals intenten fomentar la cultura dels castells als Estats Units.

Castellers de Montreal

El 2007 es van fundar els Castellers de Montreal al Quebec a arrel dels contactes amb els Castellers de la Vila de Gràcia amb el Casal Català del Quebec. La colla consta d'una trentena de castellers entre estudiants catalans i gent resident del municipi que s'han engrescat a participar. Treballen amb l'objectiu d'arrelar el fet casteller i la cultura catalana al Quebec.

❖ Torres humanes arreu del món

La muixeranga d'Algemesí

El nom original d'aquesta entitat és el de Ball de Valencians. La muixeranga no va tenir un naixement religiós però va acabar sent absorbida per ella, i més que una dansa pròpiament dita és un conjunt d'escenes amb intencionalitat representativa. Els primers testimonis escrits els trobem cap al segle XV, on la Muixeranga feia les seves representacions en els intermedis dels teatres per a entretenir el públic. En una posterior evolució, aquestes torres derivarien en una manifestació lúdica portada a terme pels joglars a manera d'exercicis gimnàstics. El 1724 trobem la primera relació amb la processó de la Mare de Déu de la Salut i la celebració de les primeres festes en honor a ella, que podria ser la vinculació més antiga amb la Festa. No obstant això, gràcies al patrocini de l'església, s'ha mantingut i s'ha enriquit la muixeranga, sobretot per la processó de la Mare de Déu d'Algemesí. Les Processons de la Mare de Déu de la Salut, la Festa Major d'Algemesí són els dies 7 i 8 de setembre. Sobre la presència de muixerangues en altres pobles del Regne de València, és necessari citar Peníscola i Titaigües. Els membres són un grup de totes les professions, dirigits per un mestre, que s'encarrega amb autoritat de la coordinació dels muntatges del ball, torres i figures, dels assajos previs i d'admetre el personal que s'incorpora.

Cap a l'any '73 la Muixeranga va tindre una caiguda, en gent i popularitat, però després d'això, un nou grup de gent, entristida per l'absència de la Muixeranga en la processó i motivada per la seva gran vocació religiosa, agafa el testimoni, i passa a encapçalar l'entitat. A partir d'aquí la Muixeranga d'Algemesí va anant agafant força fins arribar al nivell i a la popularitat d'avui en dia.

La indumentària és diferent a la dels castellers, consta d'una brusa cenyida i recta, botonada per davant, pantalons llargs i espadnyes de sola prima. La tela és basta i forta amb tires verticals vermelles i blaves sobre fons de ratlles blanques, exceptuat el vestit del mestre, que porta cada peça d'un sol color. I el fet més destacat és la faixa, que és de color vermell.

La muixeranga té dos tipus de representacions, les pròpiament figures, les plàstiques, i les torres humanes. Dins de cada grup nombrarem les més habituals al món de la muixeranga, cosa que no vol dir que no n'hi hagin més.

- Figures plàstiques

Maria Alta:

Sembla representar l'Assumpció de la Mare de Déu. Consta de quatre altures amb una base de quatre homes amb pinya, quatre al primer pis, quatre flexionats al segon que agafen amb les mans un noi, el qual eleven entre tots. Té dues escales per ajudar a pujar el noi.

La Senia:

Està formada per la combinació de dos guions (figura que es troba més avall de l'apartat de figures plàstiques) que es creuen de manera perpendicular. Té la particularitat que es desplaça de manera circular al voltant del pi central (figura que es troba més avall de l'apartat de figures plàstiques) que fa d'eix.

El Cinc d'Ors:

Es tracta d'una combinació de quatre torretes als extrems que bordegen una morera (torre humana citada a l'apartat de torres humanes) situada al centre. Totes les torres es despleguen al mateix temps.

L'altar:

És una combinació de diversos pinets (pilars). Consta d'un pi de quatre el qual està acompanyat per dos pins de tres i dos de dos. Una versió més senzilla és el Guió, que normalment es realitza en moviment.

El Banquet:

Una persona es situa cara amunt i subjectant-se a terra amb els peus i les mans. Sobre ell hi ha dos persones (un sobre els genolls i l'altre sobre els muscles) els quals s'abracen, i finalment l'alçador i el noi.

El Guió:

Es tracta d'una construcció que es compon d'un pinet de tres o quatre altures acompanyat per dos pinets de sols dos o tres altures que es desplacen al mateix temps.

- Torres humanes

L'alta de sis:

Amb sis altures, és la representació de més alçada en l'actualitat. La base i el primer pis són els mateixos que en l'alta clàssica, sis a la base i sis al primer pis, damunt ens trobem amb quatre altures més amb la mateixa estructura d'una torreta, quatre persones dretes i la resta va plegada per anar aixecant-se pis a pis, primer els dos, després l'alçador i finalment el noi.

L'alta:

És una construcció de cinc altures amb base de sis homes, el primer pis de sis travats, segon de tres homes, l'alçador flexionat i a sobre el noi. Requereix la construcció de tres escales laterals per ajudar a pujar a partir del tercer pis. És la representació més clàssica de tot el repertori actual i símbol de la Muixeranga d'Algemesí.

Tomasina:

És una representació de cinc altures amb base de quatre homes amb pinya, primer pis amb quatre homes flexionats, segon pis amb dos homes flexionats i a sobre l'alçador i el noi. La seva espectacularitat passa en el desplegament de tots els pisos al so de la melodia de la Muixeranga.

La Morera:

Consta de cinc altures amb base de quatre homes amb pinya, el primer pis de dos i a sobre un pilar de tres altures. Requereix una escala darrere per poder muntar el pilar de tres.

El Micalet:

És una construcció de cinc altures amb base de dos, al primer pis també trobem dos persones, igual que al tercer pis, i finalment dos altures més que són l'alçador i el noi.

La torreta:

Consta d'una base de quatre homes amb primer pis de dos flexionats i que a sobre hi ha l'alçador i el noi també flexionats. Primerament es desplega pis per pis, per després tornar a plegar-se inversament. Juntament amb l'Alta és la construcció més clàssica.

El pinet:

Es tracta d'un pi de sols una persona per cada una de les tres altures de que es compon. Poques vegades es realitza en solitari ja que normalment s'utilitza per a complementar altres construccions.

La muixeranga sempre s'associa a la cançó tradicional que ballen els balls valencians, la cançó de la Muixeranga d'Algemesí:

Els falcons

L'origen dels Falcons es troba al llarg del segle XVIII, a partir la ideologia humanista del moment, mostrant interès per la introducció de la gimnàstica en el camp de l'ensenyament. Així doncs, comencen a aparèixer a diversos països de l'Europa central associacions esportives i gimnàstiques.

En aquest context, Miroslav Tyrš, professor d'estètica d'una universitat de Bohèmia, i el comerciant Jindrich Fügner, van fundar a Praga al 1862 una associació gimnàstica anomenada *Sokol* ("falcó" en txec), que arribaria a ser una de les congregacions de gimnastes més grans d'arreu del món.

L'activitat del *Sokol* va ser prohibida durant l'ocupació nazi i no esta clara la seva posició davant el règim comunista instaurat a Txecoslovàquia poc després de finalitzar la Segona Guerra Mundial. S'han trobat informacions que situen el moviment com a contrari al règim, però segons quines fonts els atribueixen una ideologia socialista que els feia propers al sistema establert i contraris als *Orel* (un altre grup format per antics membres del *Sokol* que van ser expulsats per la seva ideologia religiosa).

Al llarg del primera meitat del segle XX, determinats sectors nacionalistes catalans, lligats a moviments catòlics, es van fixar en el *Sokol*/txecoslovac i tenim publicacions on ens ho mostren com la de l'any 1926, on es publicà a la Revista de Catalunya un article d'Henry Bidou on es descrivia la vuitena Festa dels *Sokols* que es va celebrar a Praga.

En un primer moment podem parlar, per exemple, d'una agrupació creada a Solivella (Conca de Barberà) cap al 1928, amb el nom de "torraires" o "torres" que feien una activitat gimnàstica similar a la dels *Sokols* i a la que posteriorment farien els grups de la Federació de Joves Cristians de Catalunya. També cal fer una referència al Club Esportiu Catalunya, ja que va ser el primer a establir un gimnàs seguint el model dels *Sokols* a Catalunya.

A Catalunya els falcons comencen a introduir-se de manera estable i definitiva durant els anys trenta, fonamentalment amb dos organitzacions, Palestra i la Federació de Joves Cristians de Catalunya. L'organització Palestra tenia una ideologia nacionalista, va ser presidida per Pompeu Fabra i va tenir com a

col·laboradors altres destacats representats de la cultura a Catalunya com Jaume Aiguader i Antoni Rovira i Virgili. De la mateixa manera que els *Sokols*. A més, va establir relacions amb altres associacions de caràcter similar del País Basc, de Galícia i d'altres llocs d'Europa. Tot i la importància de Palestra, l'entitat que realment va difondre els falcons d'una manera més decisiva va ser la Federació de Joves Cristians de Catalunya. El principal impulsor dels falcons dins va ser el mossèn Albert Bonet i Marrugat. L'any 1932 es va organitzar la primera assemblea de l'agrupació gimnàstica i esportiva de la federació Club Esportiu Catalunya, que se'n pot destacar la conclusió de que els grups procuren establir seccions de gimnàstica, de forma que tots puguin unir-se formant una agrupació general que es diria Falcons de Catalunya. Dos anys més tard es va crear el Consell Superior dels Falcons de Catalunya, en cinc anys, la federació va arribar a tenir més d'onze mil afiliats, dels quals un miler feien de falcons. Els falcons van aconseguir una cert títol com a manifestació o expressió cultural. El context polític, però, no va contribuir amb la federació, no era ben vista ni per la dreta, que la considerava separatista i massa moderna, ni per l'esquerra, que la considerava feixista (ja que cal tenir present que Albert Bonet i altres dirigents religiosos d'aquest catalanisme conservador van donar suport a l'aixecament de l'exèrcit el 1936). Finalitzada la Guerra Civil, no es va permetre la seva reorganització i va desaparèixer, així com pràcticament la totalitat dels grups de falcons apareguts. Només va sobreviure el grup de Sant Vicenç dels Horts i això fou fonamental per a la supervivència del fet falconer a Catalunya, ja que va contribuir a la creació, l'any 1942, del grup de Llorenç del Penedès. Un any després es fundà el grup de Falcons d'Ivars d'Urgell. Mentre que els grups de Sant Vicenç dels Horts i de Llorenç del Penedès van seguir la manera de fer de la federació, els Falcons d'Ivars d'Urgell es caracteritzaren per un distanciament de les formes tradicionals de fer falcons. L'any 1959 es van fundar els Falcons de Vilafranca, que representen una variant fonamental dintre del fet falconer.

Cal destacar la definitiva implantació del fet falconer a l'àrea del Penedès i el pes específic que alguns dels elements culturals més arrelats de la zona, com ara els castells, han tingut sobre les colles de falcons. Durant els anys seixanta i setanta es va produir la incorporació definitiva dels falcons dins l'àmbit festiu i un distanciament definitiu respecte de la Federació de Joves Cristians de Catalunya.

L'introducció de la dona al món falconer l'any 1987 (primera dona falconera Olga Raventós Sabaté) és un fet decisiu alhora de voler augmentar la dificultat de es figures, ens trobem amb el mateix que en els castells, l'arribada de la dona facilita l'augment de pisos i en conseqüència de dificultat.

En l'actualitat hi ha onze colles: Llorenç del Penedès, Vilafranca del Penedès, Piera, Vilanova i la Geltrú, Barcelona, Castellcir, Malla, Riberal, Vallbona d'Anoia, Capellades i Vilanova d'Espolla.

Els falcons han adoptat i adaptat formes diverses, ja no són idèntiques a les que conformaven Palestra o la federació. Al llarg d'aquest període, els falcons han extreien els seus elements d'altres manifestacions de construccions humanes, com l'ús de les faixes o dels mocadors, l'adopció de terminologia castellera, o la realització de certes construccions pròpies d'altres grups (per exemple, la torreta de la Muixeranga d'Algemesí) i l'acompanyament musical de les gralles i els tabals.

Cada colla falconera escull com s'organitza, per exemple els Falcons de Vilafranca es divideixen en l'assemblea general, que és l'òrgan sobirà que regeix l'entitat, la junta directiva, que s'encarrega de la tècnica de les figures, i les comissions de treball, que s'encarreguen de diversificar i agilitar les tasques que comporta el propi desenvolupament de l'entitat.

Actualment hi ha tot un repertori també de figures que construeixen les diferents colles falconeres, cal remarcar que no totes les colles fan totes les figures ja sigui perquè no volen o per falta de gent, etc. Un aspecte que ressalta la vista quan el veiem és que els falcons es fan sense pinya, la gent que no participa a la construcció es posa de genolls a terra i amb les mans alçades per si hi ha problemes.

A continuació nombrarem les figures més habituals i sorprenents del món falconer.

Els tipus de figures estàtiques són les següents:

- **El vol de 3 o avions.** El vol comença amb tres persones (una al costat de l'altra, de peus, amb l'esquena acotada cap al davant i agafats pels genolls) i continua amb dos pisos més, dues persones al segon i l'enxaneta al tercer. Quan l'enxaneta arriba a dalt, la figura es culmina obrint-se de braços com el vol d'un falcó. Aquesta figura té diferents variants, per la influència castellera de voler augmentar de pisos i fer construccions més grans a l'estructura de la figura, el vol pot créixer en nombre de pisos (vol de 4 o de 5), es pot fer un pilar de 2 en el lloc de l'enxaneta (vol coronat), i es poden unir les diferents variants en una sola figura (supervol).

- **L'avet.** L'estructura recorda la de l'escala però hi ha tres diferències, la més clara és que l'estructura de l'avet és la forma d'un triangle com l'escala però sense les cantonades de la base, una altra diferència és que la base es col·loca en forma de semicercle i l'última diferència és que s'obre en el moment que l'enxaneta carrega la figura.

- **L'escala.** Té aspecte piramidal, els membres de la base estan agenollats i la resta acotxats. Entre mig del primer nivell de l'escala s'hi col·loquen els segons acotxats, recolzant les mans sobre les espatlles dels falconers que tenen a banda i banda. Cada pis té un falconer menys, de manera que l'escala s'anomena en funció de quants falconers hi ha a la base.

- **Lleons.** Aquesta figura està composta per dues parts. A la primera, la figura creix a partir d'una base formada per vuit falcons quatre de genolls i quatre de peus recolzats en els que estan de genolls. Una vegada situada la base, s'incorporen els tres pisos següents. Un cop l'enganeta carrega la primera part, comença la segona fase. Consisteix a desfer els tres últims pisos deixant al mig un pilar de 3 (carregat per la mateixa enganeta) envoltat per quatre verticals i quatre fonts.

- **La pira.** La base es compon de quatre persones, dues agenollades, l'una enfront de l'altre i dues acotxades, també l'una enfront de l'altre. La resta de pisos es van col·locant acotxats amb la mateixa disposició i sobre l'esquena dels falconers del pis inferior. La manera d'anomenar la Pira és comptant les rengles sense tenir en compte l'enganeta. És una figura de gran dificultat tècnica i que requereix una gran preparació.

- **Piràmides de drets o castell obert.** L'estructura és la mateixa que la dels vols però el que canvia és la posició dels falcons. En aquest cas els components de la figura es troben completament de peus. Les piràmides també tenen en comú amb els vols la capacitat de poder créixer en nombre de pisos i que un cop col·locada l'enxaneta s'obren de braços.

- **La serra.** Està composta per dos rengles, el primer rengle fa de base i els components es col·loquen un al costat de l'altre amb les cames obertes. Seguidament puja el segon rengle sobre les cuixes dels falconers de la base, formant rengles de pilars de 2 subjectats pels genolls. Aquests pilars de la serra s'anomenen puntes. A més, també es pot augmentar la dificultat de la serra introduint-hi un pilar de 3. Una vegada els pilars estan carregats, fan una salutació que consisteix a girar-los cap a la dreta i cap a l'esquerra.

- **La torreta.** La base consta de quatre persones agenollades al terra, darrere seu tenen una persona que els agafa per la cintura, a sobre de la base hi ha un pis de dos persones eixarrancades i acotxades a la mateixa vegada que s'agafen entre elles a la faixa, tenen un peu a una espatlla de cada persona que forma la base. Al damunt una persona es posa acotxada i sobre seu agafa l'enxaneta que alhora també es troba acotxada. Quan es dona l'ordre, els components de la base s'aixequen, tot seguit els del pis de sobre també i finalment el pilar de dos que quan es troba de peus la persona que agafa l'enxaneta obre un braç i l'enxaneta s'obre de braços i es queda sobre un peu elevant l'altre també.

Els tipus de figures dinàmiques són les següents:

- **Els ventalls.** És un pilar de dos on tant el baix com el segon agafen un nen amb cada mà, el segon l'agafa per l'avantbraç i el baix per la faixa. Una vegada tots agafats el ventall gira, primer cap a una banda i després cap a l'altra. S'ha fet el ventall gran on a més a més hi va un enxaneta fent l'aleta a sobre del segon i el Ventall Superior on el tronc és un pilar de 4.

- **Tres amb agulla.** Aquesta figura només la realitzen els Falcons de Vilafranca, l'influència castellera vilafranquina també va arribar als falcons, però amb alguns petits canvis. El tres falconer és igual al casteller, és a dir, amb una base de tres membres, drets i agafats entre ells pels braços amb forma arrodonida, la resta de pisos té el mateix format. La diferència està en que els falcons no hi posem aixecador al pom, ni pinya a la base. Els Falcons el fan tant pujat per darrera com aixecat per sota, i sempre que han pogut hi han afegit un pilar al mig, anomenat agulla.

- **Els pilars aixecats per sota.** Van des del pilar de 4 fins al de 6. Aquests, a diferència dels pilars de tres, comencen per la col·locació de la pinya i tot seguit es posa l'enxaneta sobre el dos, pis a pis la pinya va fent pujar la construcció a pes. Un cop aixecat el pilar, aquest es pot deixar net o no depenent de la dificultat; i fins i tot en alguns casos es pot girar, és a dir que el baix fa una volta completa sobre si mateix fent que tot el pilar faci una volta de 360 graus. Per fer-lo baixar, també es fa per sota.

- **Pilars de 3 o cristos.** Si en alguna figura tota la canalla es protagonista és en els pilars de tres. Se'n fan tants com nens hi ha. En aquesta figura es treballa dret, un membre sobre l'altre. Un cop tots els pilars estan coronats, fan el tomb deixant-se veure per tot el públic i a l'hora de baixar la canalla salta endavant fent una tombarella. Quan aquesta figura es fa en una cercavila, els pilars caminen i passen a ser anomenats cristos.

Vídeo de les torretes:

Vídeo del pilar de 5 aixecat per sota:

Cançó dels falcons:

Els acròbates del Magreb

Aquests acròbates ambulants s'autoanomenen *Ouled Sidi Hmad ou Moussa*, és a dir, els fills de sant *Hmad ou Moussa*, en memòria d'un sant sufí que va viure a la zona de l'Atlas fa uns 5 segles. La tomba d'aquest sant es troba a Tazeroualte, a l'extrem oest del Petit Atlas, al sud d'Agadir, on cada any, a la darrera setmana d'agost, hi té lloc un festival d'acròbates molt important, on diferents grups es troben i col·laboren per aixecar torres de fins a sis i set pisos d'alçada. Els acròbates s'organitzen en grups compostos per un nombre variable d'homes de totes les edats, des de nens fins a adults de més de 40 anys però mai hi ha dones, i els més grans, que potser no tenen prou força i agilitat per fer acrobàcies, acostumen a fer de músics. Actuen de forma itinerant pels pobles de l'Atlas i el sud del Marroc sense un calendari fix, dormen a les mesquites i no passen mai més de dues nits al mateix lloc, excepte pels festivals. Cada dia assagen, ja sigui per preparar algun número nou o per perfeccionar els que ja fan, per a l'assaig busquen alguna zona apartada, habitualment una platja o una riera. Els assajos són dirigits per un patró, que amb un bastó transmet les ordres i de vegades també li serveix com a instrument de càstig. El patró és el responsable del grup, decideix on anar i firma els contractes. Cal destacar que els acròbates no pertanyen a una companyia de forma fixa sinó que quan acaben una sèrie d'actuacions van amb les seves respectives famílies. Quan acaben aquesta feina van a treballar a altres feines fins a tornar a ser cridats i si els acròbates són bons poden ser reclutats per un altre patró (fet que no està mal vist). Normalment quan els acròbates arriben a un poble, la gent estén catifes a la plaça, que delimiten l'escenari, i si actuen de nit poden fer cercles de torxes per il·luminar l'espectacle. Actuen descalços i vestits amb uniformes llampants, en acabar les actuacions desitgen sort al públic i aquest els recompensa amb menjar i diners. Les actuacions poden arribar a durar hores i s'acompanya amb música de flauta i percussió. Els acròbates asseguren que sentir la seva música els impulsa a pujar però de fet la música no va al ritme dels acròbates ja que no es para en cap figureta i en res va sonant de fons tota l'estona.

Els exercicis van un després dels altres, alternant els individuals i els de grup, no hi ha un ordre fix establert de la composició de les actuacions sinó que el patró les decideix en començar. Els números que fan els acròbates es poden dividir en

quatre categories: tombarelles, contorsions, construccions humanes i elements còmics. El nom de cada número estan, la gran majoria, en amazic, una llengua que només la trobem al nord d'Àfrica.

Les tombarelles, amb mans o sense, acostumen a fer-se en sèries d'un costat a l'altre de l'espai escènic o en cercle, al seu límit, tal com també es fa al límit d'una pista de circ. ocasionalment poden ser dos o tres acròbates els que facin les tombarelles agafats entre si.

Les contorsions són considerades més difícils, partint de l'exercici del pont (aguantar-se panxa a munt amb les mans i els peus, s'agafen els turmells i caminen, o bé, aguantant-se amb les mans al terra. També hi ha la figura del cinturó, s'agafen els peus i s'aguanten a la cintura d'un company mentre aquest fa alguna construcció. L'element bàsic de les contorsions és l'habilitat individual per doblegar l'esquena cap enrere.

Les construccions humanes són figures formades per diversos acròbates, en les que uns pugen damunt dels altres. Són les més semblants a les dels castellers. Els acròbates poden dirigir-se corrent cap a un company, donar-li les dues mans alhora i pujar damunt seu amb un sol salt, amb aquesta tècnica també fan el pilar de tres. Per pujar dalt d'una torre, en canvi, posen els peus damunt de les cuixes dels companys, que estan enxarrancats, però també baixen amb un salt (fins a quatre pisos). Per quadrar la base de la torre, els portadors simplement s'agafen en rotllana i fan un salt enrere.

L'element còmic pot presentar-se com un número intercalat de forma premeditada entre altres acrobàcies o com a recurs per resoldre una acrobàcia que no ha sortit bé.

- Vídeo:

Els *Govindes*

Els *Govindes* són uns equips de gent que pugen a les espatlles uns damunt dels altres formant torres humanes per celebrar una tradició de la seva cultura. Aquests tipus de construccions humanes les trobem a la Índia, concretament a la regió de *Maharashtra* (capital Mumbai), i es celebren per la *Krixna Janmaixtami*, que són unes festes tradicionals de l'hinduisme en honor al naixement de *Krixna*, un avatar del déu *Vixnu*, també anomenat *Govinda*. La llegenda diu que el nen déu *Krixna* i els seus amics fan servir piràmides humanes per trencar testos penjats dels sostres de les cases del veïnat, per tal de robar la quallada i mantega. Ho fa per distribuir-ho entre els seus amics a causa que durant el rei *Kamsa* (el seu oncle matern), els seus pares es van veure obligats a donar tot el produït a la casa de *Kamsa* a *Mathura*. Els nens del poble de *Vrindavan* es veien privats dels productes làctics i el déu els hi podia aconseguir mitjançant la unió de les persones. El festival on es celebra es més conegut amb el nom de *Dahi Handi*, ja que actualment és més considerat un esport local. S'anomenen *Dahi Handi*, ja que el *Handi* és un pot ple de mantega de llet que es penja a una alçada determinada al mig del carrer i l'integrand del *Govinda Pathak* (que són els grups o colles de govindes) que es situa a l'extrem més alt de la construcció humana ha de colpejar-lo fins ha xafar-lo i que vessi la substància de dins als integrants de la construcció ja que simbolitza l'èxit d'aquesta, igual que marca la llegenda. A la nostre cultura els castells o construccions humanes simbolitzen l'èxit quan es carreguen o descarreguen, a allà es simbolitza trencant el *Handi*, la caiguda no té repercussió per ells si ja han trencat el pot. Tenen 3 intents per realitzar-ho. S'han de tenir en compte una sèrie de paràmetres a l'hora de fer les construccions, l'altura a la qual es troba penjat el *handi* i l'amplitud de l'espai disponible sota el *handi* determina el nombre de persones que hi participen i el nombre de pisos que calen per arribar a trencar el *handi*. Centrar la torre exactament sota el *handi* és fonamental per sortir-se'n, ja que massa sovint passa que un petit error fa que el noi que corona la torre queda una mica separat del *handi* i això suposa el fracàs de tota la construcció perquè no arriba a trencar el pot. Les capes més baixes consisteixen en el major nombre de persones, preferentment robustos, mentre que els integrants de la

capa mitjana han de prestar atenció als de sota, així com els altres que estan en les seves espatlles. La gent més lleugera són necessaris més amunt, la capa superior en general té una sola persona per pis. S'ha introduït una variant en l'execució del *govinda* que consisteix a saludar (*Salaam*) un cop s'ha coronat la torre, en comptes de trencar el *handi*, de manera que ara conviuen dos estils de *govindes*. Originalment, el *govinda* tenia una estructura perfecta de piràmide amb els pisos que s'anaven reduint a mesura que anaven guanyant alçada, això requeria un nombre molt gran de participants i la torre resultava molt sòlida, però també molt pesant, així que ara es mira més l'alçada per tant hi ha una reducció de pes i per tant la dona entra en joc aquí ja que gràcies a la seva entrada han pogut fer construccions més grans, ja que són més lleugeres i perquè la constitució de la dona per naturalesa és ser més lleugera, afirmen ells. Sovint es produeixen accidents greus, en bona part deguts a la manca d'una tècnica gaire depurada, ja que no fan assajos de manera regular com els castellers.

Molts *Govinda Pathaks* competeixen entre ells, especialment pels *handis* que estan dotats amb una recompensa important. Aquest esdeveniment, darrerament, ha cridat l'atenció dels polítics i no és estrany que els partits polítics, i també persones influents, ofereixin premis en metàl·lic ja que després amenacen a aquests per ser votats en eleccions.

Els Castellers de Vilafranca van realitzar un viatge a Mumbai l'any 2011 per tal de cooperar en el festival *Janmaashtami* i així poder aprendre coses de la seva cultura i ells de la nostra:

La colla *Jai Jawan* és la colla puntera en el món dels *govindes*. Han assolit la construcció del que coincideix amb el pilar de 9, una construcció històrica.

- Video de la construcció de 9 pisos de la colla *Jai Jawan* :

Los Negrillos acrobáticos

La celebració del Nadal és molt important a la Província de l'*Andahuaylas*. En els antics poblats d'aquesta regió tenien en comú la dansa nadalenca en que sobresurt la dansa dels "*Negrillos*" executada per homes, la dansa de les "*Huyllías*" executada per dones i altres elements folklòrics que acompanyen la festivitat.

La dansa dels "*Negrillos*", però, ha estat tradicionalment interpretada per els habitants dels pobles i comunitats *quechuas* de la província de l'*Andahuaylas*. El seu origen és un misteri encara per descobrir. Aquesta dansa ritual (adoració al nen Jesús) es balla només a l'època de Nadal, però en la regió del *Valle de Chumbao* s'allarga fins a la festivitat del Nen Jesús de Praga, en agraïment per els primers fruits de la terra. La dansa dels "*Negrillos*" s'anomena així per els personatges que es pintaven de negre per representar els militars. La dansa s'executa en quadrilles i cada una (guiades per un tambor, un bombo i un violinista) competeix amb l'altre formant torres humanes i realitzant acrobàcies.

Actualment aquesta dansa ha estat qualificada com a Patrimoni Immaterial del Perú.

3. Part pràctica

El fet casteller a la Selva del Camp

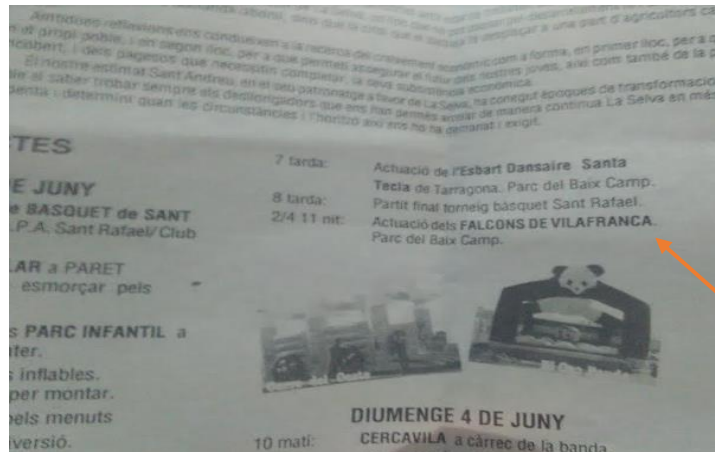
Hi ha notícies de balls valencians que daten de principis del segle XVIII.

- Al 1710, a la Selva del Camp s'hi van celebrar unes festes en el retorn de la imatge de la Mare de Déu de Paret-Delgada a la seva ermita, i hi van actuar tres balls tradicionals entre els que hi havia una confraria de balls valencians.
- En diverses actes del Consell de l'arxiu municipal de la Selva del Camp consta la presència a la vila del "ball de valencians". En motiu del retorn de la imatge de la Mare de Déu de Paret-Delgada el 1734, es menciona la presència del ball: "la Confrarie del Roser lo ball de Valencians, la de S. Isidro lo de bastonets, S. Hipolit lo de las gitanes...".
- En un article surt mencionat que el ball de valencians canvia de confraria el 1737 a la confraria de S. Isidro.
- El "ball de valencians" torna a ser visible en quant a documentació el 1816 quan ens diuen que el ball era propi dels pagesos i també era una processó per retornar la imatge al santuari. A més surt citada com "la Muixeranga que costejá l'Ajuntament".

No es descarta que durant el segle XIX i a principis del XX el ball de valencians d'Alcover i els Castellans de Valls visitessin la vil·la en motiu de celebració del sant o en honor a la imatge de Paret-Delgada. No podem ignorar la presència del fet casteller a la vil·la ja que trobem dades des de 1710 fins l'actualitat, per tant la vil·la tradicionalment ha tingut sempre presència de construccions humanes.

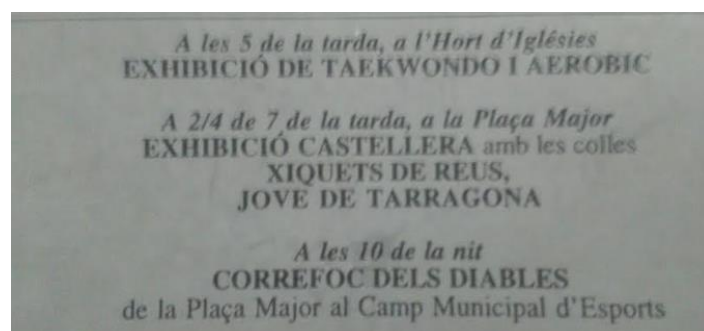
La documentació ens porta fins l'any 1989 on la colla dels Falcons de Vilafranca, el 3 de Juny actuen al Parc del Baix Camp per les Festes Majors. Per tant tornem a trobar construccions humanes abans del segle XXI.

Anàlisi històric i tècnic del món casteller. Desenvolupament del fet casteller a La Selva del Camp

Però de moment no sabem en exactitud que una colla castellera que fes el que en diem ara castells actués al municipi.

No és fins el 1998 on se'ns indica que a la Plaça Major hi hauria una exhibició castellera amb les colles dels Xiquets de Reus i la Jove de Tarragona.

En les dos edicions de la Festa Major següents tornaria a haver una exhibició castellera, aquesta vegada a mans de la Colla Vella dels Xiquets de Valls, dels Castellers de Vilafranca i dels Bordegassos de Vilanova.

L'any 2001 no va haver cap exhibició castellera per motius que desconeixem, però el següent any la colla dels Bordegassos tornaria a la vila a mostrar el seu talent. Ja fa 16 anys que colles castellers actuen a la Selva del Camp per la Festa Major i en actes. La colla vella de Valls és la que ha vingut més vegades, seguida pels Castellers de Vilafranca en honor dels quals hi ha una placa a l'Ajuntament, la Jove de Tarragona, els Nens del Vendrell, els Xiquets de Reus, la Joves de Valls, els Bordegassos de Vilanova i els Xiquets d'Alcover.

Hem rebut visita de les colles punteres del panorama casteller i ens han ofert castells de 9 pisos, fet a agrair que ens dona una plaça castellera de 9. Cal remarcar també que l'any 2015 la Colla Vella va portar els Castellers de Hangzhou

80

81

⁸⁰ 3 de 9 amb folre. Castellers de Vilafranca.

⁸¹ 4 de 8. Colla Vella de Valls i Xiquets de Hangzhou.

Clar és que el municipi ha tingut sempre una forta presència castellera i la visita de colles puntals, però mai hem tingut representació castellera selvatana, no hi ha hagut la iniciativa de muntar aquesta activitat, fins que...

⁸² Pilars de 4. Xiquets de Reus.

Proposta:

Personalment estic molt lligat al món dels castells des de petit, sóc nascut a Vilafranca del Penedès, on els castells, com a Valls i en tants pobles arrelats a la tradició casteller, són un mode de vida, són com una extraescolar, igual que vas a jugar a bàsquet, vas a fer castells. He crescut veient any darrere any les noves fites castelleres aconseguides a la diada de castells de la festa major, una de les diades més importants del calendari casteller. I també ve de família, com es diu, el meu pare va fer falcons a Vilafranca durant molts anys i va aconseguir fites que han passat a la història, la meva tieta va ser la primera dona falconera de la història a Vilafranca i amics molt propers a la família fan castells.

Quan vaig anar a l'institut vaig conèixer a la Raquel, la professora d'Educació Física, ella em va explicar que era una persona que també li apassionaven els castells com a mi i em va dir que participava en una colla casteller a la localitat d'Alcover. Vaig participar a la colla i vaig anar entrant més a fons en el món dels castells, com s'organitzen les pinyes, la tècnica, l'organització de la colla... Un dia, la Raquel i jo vam tenir una idea arran unes propostes i reptes de fer castells a la Selva del Camp i vam arribar a una conclusió i idea: portar els castells a l'institut. Portar els castells a l'àmbit escolar serviria per fomentar la cultura del món dels castells a les aules i al poble, ja que és una cosa del nostre territori; treballar els valors que aporten castells (treball col·lectiu, esperit de superació, etc.); una manera de establir un vincle entre els alumnes que vagi més enllà del fet de ser companys de classe, sense tenir en compte els diners de cadascú, l'origen, la raça, la llengua, la classe de persona que ets socialment, el sexe, etc; també és una eina de lluita contra el bullying escolar, ja que fomentant les relacions entre alumnes se'n poden evitar casos; una manera de conèixer gent; una cosa nova per fer al centre; una forma d'augmentar el reconeixement de l'institut i, sobretot, una activitat per divertir-se.

Així va iniciar-se el projecte.

Inici:

Durant unes setmanes vam treballar per aconseguir muntar-ho d'una forma que no generés problemes i aportés els punts d'abans. Però per engegar-ho ens trobàvem una sèrie de dificultats :

- El material, ja que per fer castells es requereix de faixes i cascs i es necessitaria un mínim de cada per fer l'activitat, clar és que els participants de l'activitat no tots en disposarien, per tant ens trobem amb una falta de material.
- El mínim de gent que hauria d'assistir, ja que no a tothom li motiva el fer castells i per fer-ne es necessita la suficient gent com per poder assolir un nombre important de castellers per l'estructura i un nombre més elevat per la pinya.
- L'autorització de la junta escolar, ja que sense la seva autorització no es podria dur l'activitat, i l'autorització parental, ja que sense que els pares sàpiguen què volen fer els seus fills no es pot fer l'activitat (normes de la junta directiva).
- El temps, en quina hora realitzar-ho perquè fora de classes el número d'alumnes es veuria afectat i no es pot fer en hores de classe perquè s'ha d'estar fent la matèria que toca.
- El lloc on realitzar-ho, ja que s'ha de fer en un lloc on hi hagi material de seguretat i es pugui dur a terme l'activitat sense dificultats.
- Si s'assolís el nivell de castells de 6 o pilar de 4 es necessitaria una ambulància, així com una assegurança mèdica i l'aprovació de la CCCC de ser una colla.
- En cas d'assolir l'anterior punt es requeriria d'una subvenció per poder pagar l'assegurança i les despeses de la colla.

Així doncs vam iniciar el projecte intentant solucionar els problemes i condicions per poder realitzar l'activitat:

- Primer vam decidir l'espai i el temps per fer castells. El lloc seria el gimnàs de l'institut i el temps l'hora del pati.

- El segon en decidir, el material de seguretat, vam pensar en l'ús de matalassos d'educació física.
- Després toca convèncer a la junta directiva per aprovar l'autorització de fer castells.
- El material el començaríem aportant amb l'ajut de la colla dels Xiquets d'Alcover i amb el que portaríem nosaltres, això seria només pels primers dies amb l'intenció de que després els participants portessin el material que poguessin i així no dependre de la colla d'Alcover.
- També iniciar un procés de publicitat per captar gent, vam pensar en primer parlar amb la gent que ja feia castells a fora de l'institut per així tenir abans de començar un grup de persones que assisteixin segur, després s'hauria de dur un altre mètode per convèncer a la resta d'alumnes. Vam decidir de fer córrer la veu primer de que es farien castells, després en pic veiem que tothom en parlava, conjuntament amb els castellers ja participants vam iniciar el parlar amb la gent per tal de convèncer-la. Primerament tots vam anar a parlar amb els amics de cadascú, intentant que vinguessin com un favor o només per provar-ho un dia i ja està; després vam decidir passar classe per classe per explicar que volíem realitzar i finalment vam anunciar-ho per megafonia a una hora del pati.
- Elegir una o dos persones més per ajudar-nos a dirigir l'activitat, serien dos persones que també realitzin castells a fora i ens ajudarien tant a nivell de pinya (estructurar bé les pinyes), com a nivell de tronc (elegir els integrants de cada tronc, ensenyar les tècniques per fer el castell, etc.) i pom de d'alt (ensenyar als més petits com poder muntar el pom de d'alt).

En tenir totes les primeres dificultats superades, era hora per concretar el dia de l'assaig. En tenir concretat el dia, els integrants de l'activitat vam decidir de penjar cartells per l'institut informant el dia, hora i lloc del primer assaig. El dia va arribar i en sonar el timbre del pati la Raquel va anunciar l'assaig de castells al gimnàs per si encara hi havia algun despistat. Ens vam emportar una gran sorpresa, hi van assistir vora de 100 alumnes, molts per participar i altres per mirar, però els

resultats de tot l'esforç fet per aconseguir realitzar l'activitat van ser molt satisfactoris.

Tot aquest procés es va fer durant l'agost, el setembre i l'octubre del 2014, i el primer assaig es va realitzar a mitjans d'octubre.

El primer assaig l'havíem estructurat en diferents activitats:

1. Dividir-nos en 2 grups, un pels pilars i l'altre per el 3 i el 4.
2. Ensenyar a posar la faixa.
3. Fer pilars de 2 i de 3, recolzats a les barres, així ensenyem la tècnica de pujar i a baixar dels castells.
4. Fer la forma del tres i del quatre per poder ensenyar com es puja i es baixa el castell en aquests casos.
5. Ensenyar a plegar les faixes.

Però vam haver de dividir-nos en més grups de la quantitat de gent que hi havia. Quan va acabar l'assaig ens vam reunir els que organitzàvem l'activitat i vam decidir ampliar els assajos a dos dies per setmana degut a l'èxit del primer, els vam ampliar a Dimarts i Dijous. També ens vam conscienciar de què a partir de la primera setmana el nombre de participant disminuiria un tan per cent.

Vam decidir estructurar els assajos de la resta del mes de la mateixa manera que el primer fins que fos una rutina el posar faixa anar a escalfar fent pilars i castells i en acabar plegar faixes. Però vam trobar una sèrie de dificultats en fer els assajos que bàsicament es centren amb el temps. L'hora del pati és només 30 minuts, si desglossem el temps de l'assaig surt, més o menys, el següent: 15 minuts (esmorzar i posar faixa), 13 minuts (fer pilars i castells), 2 minuts (plegar faixes i anar cap a classe. Ens trobem en què el temps de fer l'activitat es veu molt reduïda i cal buscar la manera per anar més ràpids. Així que vam decidir estudiar-ho a fons i ens va sortir el següent esquema d'assaig:

1. Esmorzar en quan soni el timbre del pati i no perdre temps, esmorzar ràpid, així com a molt es perdrien 5 minuts.
2. Mentre ens posem les faixes s'explica el que s'ha de fer, els que esperen a que els altres tinguin les faixes posades escalfen una mica fent exercicis de mobilitat quietes. Amb això es perden 5 minuts també.

3. Fer els castells corresponents que haguem programat. 20 minuts.
4. Plegar faixes. 1 minut.

D'aquesta manera ampliàvem més l'assaig i el fèiem més àgil.

L'altre problema important que ens vam trobar és que amb la gent que teníem no podíem posar acotxador, si posàvem la persona més petita de l'activitat d'acotxador, quedava gran pels dosos. Quan vam intentar de fer el pom de d'alt tot sencer s'ensorrava pel pes, així que vam decidir fer castells com els falcons quan fan el castell de 3, sense acotxador, només enxaneta.

El primer mes ens vam dedicar bàsicament a ensenyar a pujar i a baixar bé, a aguantar-se damunt, la manera d'agafar uns amb els altres, però sempre amb les parts del castell desglossades, és a dir, el pom de d'alt assajava a part, com a molt es posava sobre dels segons però sempre sense superar el pilar de dos d'alçada, els segons els pujàvem a sobre dels baixos per ensenyar-los a agafar-se i tot el corresponent. Això ho vam fer a part de perquè primer hem d'ensenyar el què és bàsic, per tenir contada la gent que és fixe a l'activitat i així poder començar a fer un pas endavant.

A mitjans de novembre, quan ja veiem qui érem a l'activitat, vam decidir fer la primera xerrada. En aquesta vam explicar els objectius de l'activitat, els vam dir els castells que podíem arribar a fer, on podíem arribar a actuar. Tots els integrants es van posar al cap l'objectiu de poder arribar a fer actuacions.

El mes de novembre es va treballar molt dur i es va poder aconseguir el primer objectiu de la colla en un assaig, el 3 de 5. Aquest castell era el primer castell que ens donava l'empenta a nivell psicològic a tots, com l'esforç i el treball de tots, ens porta a poder obtenir els resultats que vam obtenir. Que persones que no havien fet mai castells amb un mes i mig passessin de no saber ni pujar a fer un 3 de 5.

A partir de quan vam fer aquell castell, vam decidir canviar l'estructura d'assaig:

1. Esmorzar en quan soni el timbre del pati i no perdre temps, esmorzar ràpid, així com a molt es perdrien 5 minuts.
2. Mentre ens posem les faixes s'explica el que s'ha de fer, els que esperen a que els altres tinguin les faixes posades escalfen una mica fent exercicis de mobilitat quietes. Amb això es perden 5 minuts també.
3. No fer pilars sinó col·locar l'estructura del 3, primer els segons sobre els baixos, després es baixa, el tornem a fer però ara amb dosos a sobre, el tornem a baixar i finalment el castell tot sencer. En fer el 3 de 5 fer els altres castells programats. 20 minuts.
4. Plegar faixes. 1 minut.

Això va ser el tret de sortida de poder actuar.

Durant tot el temps d'assajos en aquests mesos van detectar un gran problema, hi havia gent que no podia pujar als castells per falta d'equilibri, alçades, per por, etc. Nosaltres com ja dèiem en els nostres objectius, no deixarem de banda a ningú per ser més alt o més baix, més llest o menys llest, etc. Per tant ens vam posar ràpid a trobar solucions per poder fer pujar a aquesta gent i que no tingués que sentir-se apartada. La solució que vam proposar va ser la de fer alguna construcció dels falcons, buscar alguna construcció que els hi doni confiança i alhora pugin realitzar sense problemes, i si, vam decidir portar dins de les nostres construccions l'escala i la pira. Teníem que tornar a ensenyar de nou com es puja, s'agafa i es baixa en aquests castells perquè és una altra manera de fer les construccions humanes com s'ha dit anteriorment. Vam dedicar un parell de setmanes a només fer escales i pires i els resultats van ser molt bons, vam aconseguir realitzar amb molta manya l'escala de 5. Quan ja teníem a les mans les construccions del 3 de 5 i l'escala de 5, ens vam posar a cercar un altre

castell, el 4 de 5. En aquest hi havia molt més pes i hi havia d'haver un major treball en equip, havíem de mesurar bé les alçades per mirar de tenir-ho el més anivellat possible i fer que pugés gent que no pujava en les altres construccions, a sorpresa de la Raquel i meva, el 4 de 5 el vam poder fer sense complicacions, amb un parell d'assajos el vam poder fer fins que l'enxaneta es quedés al pis de dosos, va ser una construcció que va demostrar veritablement que amb el treball en equip podíem arribar a assolir els objectius i construccions que volguéssim assolir.

Quan vam assolir tots aquests castells, vam decidir fer el pilar de 3 com per poder acabar una actuació, aquest pilar a diferència dels pilar normals el faríem net, és a dir sense pinya.

A principis de desembre el ventall de castells que teníem era: 3 de 5 net, 4 de 5 net, escala de 5 i pilar de 3 net. Ara ja podíem arribar a actuar. Però ens faltaven dos coses, nom i color de camisa, això ho vam deixar en mans dels participants. Els organitzadors vam proposar-ne el nom i la camisa en un assaig així fent la broma, però la resta de participants va dir que estava molt bé i així ho vam acordar tots, el nom seria els Juvenils de la Selva, i el color la camisa blanca, ja que a part de ser un color que no influencia a cap ideologia, és un color que tothom té per casa, un jersei blanc, una camisa blanca i que així no fa falta gastar-se diners. A partir d'aquí l'esperit de colla va augmentar moltíssim, també vam

fer un grup de *Whatsapp* i amb petites coses com aquesta, els lligams d'equip es feien més i més forts.

Amb tot lligat la Raquel i jo vam decidir fer una actuació a l'hora del pati, en el penúltim dia de classe abans de les vacances de Nadal. La colla, com a nosaltres ens agrada dir, va motivar-se molt per tal de poder realitzar perfecte l'actuació i durant una setmana vam quedar 4 dies a l'hora del pati (Dilluns, Dimarts, Dijous i Divendres). En aquests assajos l'estructura d'assaig va ser la mateixa però vam decidir a l'hora de fer castells de fer primer l'escala sencera, en acabar anar a muntar el 3 de 5, després el 4 de 5 i finalment el pilar de 3. A sorpresa de tots, un dia d'assaig abans de l'actuació va caure el 3. La gent va quedar molt xocada ja que no havia caigut mai cap castell, per sort i gràcies a la pinya que sempre muntàvem de seguretat ningú va resultar malparat. L'ambient de l'assaig va quedar molt tens, tothom estava callat i no es veien les ganes de seguir assajant ni de fer l'actuació, així que la Raquel i jo vam decidir fer una petita xarrada abans d'acabar l'assaig explicant anècdotes personals de caigudes molt més fortes que aquella, i dient que després de caure i fer-nos veritable mal seguíem intentant el castell en qüestió perquè és el que ja havíem fet, i no provàvem cap barbaritat. La colla va reaccionar molt bé i vam deixar que parlessin ells, vam fer que tothom digues alguna cosa i els ànims es van tornar a posar on estaven abans. A partir de la caiguda vam decidir treure el 3 de l'actuació i centrar-nos en el 4 ja que a part de ser-nos més segur, hi puja més gent. La setmana de l'actuació vam assajar dos dies, aquests dos dies l'ambient ja tornava a ser el que era i els castells tornaven a alçar-se amb normalitat. Amb tot preparat vam afrontar l'actuació. Vam sortir amb el 4 de 5 net, després l'escala de 5 i finalment el pilar de 3, ho vam fer sense música ja que no vam caure en fer-ho. Per finalitzar vam fer uns pilars de 2 caminant.

Vam realitzar la primera actuació de la colla i amb molt bons resultats i sense dificultats.

Juvenils de la Selva!
Institut Joan Puig i Ferrer

Desenvolupament:

En tornar de Nadal la Raquel va decidir fixar el primer dia d'assaig de després de vacances a mitjans de Gener . Els dies d'assaig els vam fixar en 3 (Dilluns, Dimecres, Divendres), però l'estructura d'assaig la vam canviar ja que la primera setmana la volíem dedicar a fer un repàs i tornar als models d'assaig de les primeres setmanes, és a dir, repassar a pujar, aguantar i baixar i fer-ho en castells que no sobrepassessin el pilar de dos:

1. Dividir-nos en 2 grups, un pels pilars i l'altre per el 3 i el 4.
2. Esmorzar i posar les faixes. (10 min)
3. Fer pilars de 2 i de 3, recolzats a les barres. (8 min)
4. Fer la forma del tres i del quatre per poder ensenyar com es puja i es baixa el castell en aquests casos. (8 min).
5. Plegar les faixes. (4 min).

Ràpidament ens vam tornar a posar a fer els castells que havíem deixat abans de Nadal. Llavors la Raquel va tenir una idea per tornar atraure la gent, fer assajos al pati, a fora del gimnàs. Vam decidir de fer un parell d'assajos al pati només (perquè es perdia temps muntant les proteccions i la gent estava més dispersa) i els resultats van ser els que volíem, la gent es va acostar a mirar i fins i tot a participar. A partir d'aquí la colla va augmentar de membres i als assajos dins del gimnàs sempre venia gent a mirar, això ens va donar una empenta a decidir fer un pas més gran, fer castells amb més dificultat.

A principis de Febrer ja tornàvem a tenir totes les construccions que havíem fet a les nostres mans: el 4, l'escala i el pilar de tres. Llavors vam decidir portar a terme els castells amb agulla, el 4 de 5 amb agulla. Això suposava canviar les estructures dels troncs per fer els pilars, ja que els que feien el pilar també es trobaven en el 4, així que suposava canviar el tronc. Durant mig mes de Febrer el vam dedicar a treballar aquests castells i els resultats van ser molt bons, exceptuant un castell, el 3, que era molt irregular perquè algun dia ens sortia i algun ens queia, no era un castell que ens aportés seguretat. Vam estudiar com fer-lo sense tenir tants accidents, a la rengla hi vam posar els participants que feien castells a fora i que ja tenien més experiència per controlar el castell, i a partir de l'alçada d'aquests vam afegir l'altre gent per a què quedés anivellat, ja que un dels problemes del 3 era les alçades, estaven desnivellades i a l'hora de que l'enxaneta entrés al pilar li quedava massa amunt o massa avall. Però no va funcionar com al 4, i vam decidir canviar el 3 per un castell nou, el 5. Aquest suposava una nova explicació ja que és la unió d'un castell que encara no havíem fet, la torre, i l'accidentat 3. Primer vam dedicar un temps a fer la torre, aquest castell és un castell que requereix molta tècnica i experiència, és difícil, així que vam posar a cada pis del castell un casteller que ja feia castells a fora, que ens aportaria el mínim d'experiència necessària, però no ens va sortir com esperàvem, era molt inestable i en poques ocasions aconseguíem carregar-lo. Ens vam reunir i vam pensar en les dificultats del 5, el 3 era un castell que encara no teníem segur i la torre no la teníem així que era contrapudent intentar de fer el 5, aquest castell necessitava molt de temps de preparació i precisament és del que no disposàvem. A causa d'això vam decidir per petició popular (alguns participants van dir que volien fer-lo i a la resta els va motivar) tornar a provar el 3 de 5, la gent estava molt motivada a fer-lo. Les proves del 3 les vam vigilar molt aferrament, primer els baixos i els segons (mirar que les alçades fossin exactes i que fos de baix molt robust i a sobre més lleuger), els segons i els dosos (intentar clavar les mides i fer-lo el màxim lleuger) i finalment de baixos a dosos (observant si funcionava). Les proves havien anat molt bé i pintava que el podíem fer Eren mitjans de març i vam intentar de fer-lo sencer, a la primera va sortir, però després ja tornàvem a tenir els mateixos problemes, es mou i es pateix molt, i sí, en ocasions tornava a caure. Eren principis d'abril i teníem a les nostres

mans el 3 de 5 (no segur), el 4 de 5, el 4 de 5 amb agulla, l'escala de 5 i el pilar de 3.

Quedava una setmana per Setmana Santa i la vam dedicar a fer falcons per fer uns assajos diferents. Vam assajar l'escala la qual li vam afegir un pis més, vam assolir l'escala de 6 i en només un assaig, i vam fer també la pira de 3. Es va assajar els cristos, molts pilars simultanis de 2. Tot va resultar ser un petit parèntesis abans de vacances.

En tornar de vacances i de després de Sant Jordi es va decidir fixar l'assaig a la última setmana d'abril. Es va decidir de fer el primer dia (Dilluns) un repàs de pujar, etc. El segon dia (Dimecres) de fer l'estructura de tots els castells que teníem fins a dosos i l'últim dia (Divendres) intentar posar-hi enxaneta. Tot va sortir com havíem previst, tornàvem a tenir per mà tots els castells d'abans de Setmana Santa.

El meu objectiu ara era de fer el pilar de 4 perquè creia que el podíem fer, la Raquel va dir que per provar sense posar enxaneta no incomplíem cap reglament, així que ho vam intentar. Vam estar treballant com s'havia de posar la pinya i per fer-ho vam decidir invitar al cap de pinyes dels Xiquets d'Alcover per a què ens aconsellés. En tots els castells que fèiem la pinya no agafava el tronc perquè eren nets, per tant s'havia d'ensenyar de zero. Quan la vam tenir vam posar el segon a sobre, tot funcionava bé, la pinya no es movia i el segon estava a gust. Va ser doncs a la segona setmana de maig quan vam posar el terç del pilar. El pilar estava impecable el vam aguantar durant 15 segons i el vam baixar. Les sensacions del pilar de 4 eren molt bones i vam decidir posar enxaneta però fins al terç, és a dir, que s'aturés a damunt del segon i fent força com si anés a pujar, sense pujar, per recrear la situació de motxilla (que passa durant la descarregada dels pilars quan baixa l'enxaneta i els membres de pisos superiors dels pilars, es quan el pilar tendeix a tirar cap al darrere), el pilar es va quedar quiet, donava la sensació de poder fer-lo. Així que li vaig preguntar a la Raquel si hi hauria la possibilitat de poder fer el pilar de 4, ella va respondre que ho intentaria. La resposta final va ser que no, ja que es necessitava una ambulància i l'institut no ens podia subvencionar-la. Vam decidir passar pàgina però amb l'esperança de poder-lo fer algun dia.

Els Xiquets d'Alcover amb molt bona fe ens van invitar als integrants dels membres de l'activitat a anar a l'assaig general d'ells per veure els castells de més a prop. Vam anar-hi uns quants i va agradar molt als que no havien fet castells mai ja que era un altre ambient.

Alguns membres de la colla van preguntar que si faríem alguna actuació perquè només n'havíem fet una, la Raquel va dir que ja ho tenia tot lligat, que actuaríem el dia 28 de maig al concert de primavera de l'institut a l'Auditori del Castell del Paborde de la Selva del Camp. Tothom i jo també ens vam quedar una mica sorpresos i amb moltes ganes perquè això representava l'actuació més important. Era la primera actuació a fora de l'institut, ens donava l'expectació social que volíem. Vam començar a preparar-nos pel concert.

Quedaven dos setmanes, així que es va decidir de fer 4 assajos amb festa Dimecres. Els assajos del Dilluns i del Dijous tenien la següent estructura:

1. Esmorzar i posar les faixes. (10 min)
2. Fer el 3 de 5, el 4 de 5, l'escala de 6 i el pilar de 3. (18 min)
3. Plegar les faixes. (2 min).

El del Dimarts i el Divendres tenien aquesta:

1. Esmorzar i posar les faixes. (10 min)
2. Fer el 3 de 5, el 4 de 5 amb agulla, l'escala de 6 i el pilar de 3. (18 min)
3. Plegar les faixes. (2 min).

Anàvem a l'actuació prou preparats i amb el pla d'actuar fet: 4 de 5, 4 de 5 amb agulla, escala de 6 i pilar de 3. El 3 de 5 estava en un gran interrogant, no sabíem si apostar per ell i vam decidir d'esperar fins al mateix dia de l'actuació per decidir-ho. La Raquel mentrestant es va dedicar a buscar els grallers i els tabalers per a què vinguessin a l'actuació, ens van ajudar integrants de la colla dels Xiquets d'Alcover i una grallera que ja estava a la colla de l'institut.

El concert queia en Dimecres, així que ens quedaven dos assajos a l'institut. Vam assajar Dilluns i estava tot correcte, però la Raquel em va comunicar mentre assajàvem que el temps que teníem per actuar s'havia reduït i havíem de treure un castell. Això era una molt mala notícia perquè significava que hi hauria gent que no pujaria i era infringir un dels nostres objectius principals, fer pujar a tothom. La Raquel va pensar de fer un assaig l'endemà a la tarda per intentar arreglar el tema perquè amb un sol assaig al pati no podíem fer-ho, la resta va estar d'acord i va ser decisiu per poder resoldre-ho. La decisió de la Raquel i meva va ser eliminar l'escala perquè eliminar el 4 o el 4 amb agulla que havíem treballat molt més era com llençar tot l'esforç, i perquè no ressaltava tan a la vista l'escala de 6 com els altres dos, suposava que una part de la colla es quedaria sense pujar i s'havia de buscar una solució per fer-ho. Vam pensar en fer dos

castells simultanis i així tindríem temps per fer l'escala però no hi havia suficient pinya i hi havia gent que pujava en els dos, vam descartar l'opció, però se'ns va acudir de fer una cosa que fan els falcons, els cristos. Fariem tants pilar com fos possible per a que pugés tothom durant l'actuació del pilar de 3. Durant el pati del dia abans vam aparellar a tothom per fer els pilars i ens va quadrar tot, hi havia un petit problema el pilar de 3 quedava sense ajut, totalment net i sense pinya per si hi hagués problemes. Vam pensar de demanar l'últim ajut al cap de pinyes d'Alcover per a que vingués a l'actuació, així tindríem a dos persones al pilar de 3 i jo que estaria pendent del pilars de 2. Com fer els pilar va ser l'altre punt, vam decidir de posar-los tots en línia i el pilar de 3 al mig, així quedaven 5 pilars de 2 per una banda, al mig el de 3 i 5 pilars de 2 més a l'altre banda. Els faríem girar simultàniament i inclús el mateix pilar de 3 faria un tomb a l'esquerra i un tomb a la dreta mentre que els pilars de 2 girarien tots cap al pilar, cap en dins, quedaria un efecte visual molt bonic i espectacular.

A la tarda vam fer l'actuació de l'endemà i ens va sortir sense problemes, així que encaràvem l'actuació amb els castells a la màniga.

El dia de l'actuació vam anar al matí a fer les proves al castell per mirar les mides i tot, vam decidir d'actuar al terra perquè sobre l'entarimat no hi cabíem, vam fer tots els castells de mida que hi cabéssim entre les butaques i l'escenari i els pilar de per a què quedessin tots rectes i el pilar de 3 al mig. Hi havia gent dels pilars de 2 que va demanar poder fer també el pilar de 3, així que en resultat ens van sortir dos pilar de 3 més, 3 pilars de 3 en total, que el del mig es quedaria quiet i els dos del costat farien un gir com s'havia previst. Pel que fa al tres vam intentar-lo dos cops més i els resultats no ens van agradar, vam tenir que baixar-ne un perquè era molt inestable i un va caure quan l'enxaneta encara no havia passat els dosos. En aquetes proves vam contar amb l'ajuda de l'acotxada dels Xiquets d'Alcover que la vam fer servir en els castells per així incrementar el pes i que a l'actuació com que no la posaríem als integrants del castell els semblaria més fàcil perquè no hi hauria tan de pes ni tan de temps.

Estava tot perfecte, portàvem els castells per actuar segurs i la colla tenia els ànims i la seguretat necessària per encarar l'actuació, per tant, només faltava actuar.

Va arribar el moment, el Castell estava pleníssim i ens van donar l'ordre d'entrar, vam entrar per les dos bandes en dos grups amb les gralles tocant la cançó d'entrada:

Vam muntar ràpidament el 4 de 5 amb agulla, el qual ens va sortir impecable.

Després vam fer el 4 de 5 que també es va fer sense problemes.

Els dos castells es van fer baix de la cançó del *Toc de Castells*:

Finalment, es van fer tots els pilars de comiat, el resultat era 3 pilars de 2 en una banda, 3 pilars de 3 al mig i 4 pilars de 3 a l'altre costat (n'hi havia un de més perquè al fer dos pilars de 3 de més es van treure pilars de 2).

Els pilars es van fer sota la cançó falconera:

L'actuació va ser un èxit, la gent va quedar molt contenta perquè era un dels concerts més bons, s'havia ofert una nova estructura de concert, per tant, el nostre esforç va valdre la pena.

Vam quedar el dia següent a l'hora del pati i es va felicitar la colla, vam fer una petita xerrada d'agraïment tan de la Raquel com meva i es va decidir l'últim assaig del curs, la setmana vinent. L'últim assaig vam fer castells de totes formes, els baixos fent de dosos, etc. tot entre riures i abraçades. Va ser un tancament perfecte per un any perfecte.

Seguiment:

Va començar el curs del 2015, sabíem que la colla quedaria reduïda perquè molts marxaven a un altre lloc i altres per estudis no podrien, però teníem esperances de que seriem suficients per continuar amb el nivell que estàvem.

Es va fixar el primer dia d'assaig a mitjans d'octubre, com l'any anterior, la colla tal com havíem previst va quedar minvada però amb la suficient gent com per poder seguir. Vam plantejar els assajos de la mateixa manera que l'any anterior ja que van tenir molts resultats.

Durant el primer trimestre vam assajar el 3 de 5 i el 4 de 5, però el 3 una vegada més tindria que quedar-se en un segon pla perquè no el podíem realitzar. Pel que fa al 4 el vam poder fer i amb bons resultats. En tenir el 4 amb condicions vam decidir posar-hi l'agulla, el castell com l'any anterior era el nostre plat estrella, el teníem perfecte. També vam assajar l'escala de 6, la qual vam fer sense dificultat. Pel que fa al pilar de 3 era un pilar que el podíem fer sempre, teníem 6 pilaners que la podien fer sense dificultats.

Tot això va passar al mes de novembre.

En començar el mes de desembre es va proposar d'actuar, volíem fer l'actuació el dia abans de marxar de vacances com l'altra vegada, però va sorgir un fet decisiu que marca el desenvolupament de la colla, la Raquel es va posar de baixa. La colla es quedava sense l'adult responsable de l'activitat, fet que no ens permetia assajar i molt menys actuar, per tant vam anular l'actuació. En tornar de vacances vam decidir esperar a que es recuperés, però era més greu del que ens pensàvem en un primer moment. Vam parlar amb la Raquel i ens va dir que la baixa seria força llarga, que no estava segura de poder acabar el curs, per tant parlant amb ella es va decidir que el millor que es podia fer era tancar l'activitat i desfer la colla...

Aquest any ja no es farien castells i en conseqüència la colla va plegar.

Actualitat:

Començat el nou curs, el 2016, ni la Raquel ni jo vam caure a muntar la colla de nou, personalment per tema d'estudis em seria impossible de portar la colla i no hi havia la majoria de gent de la primera colla tampoc.

Durant aquest curs entrava a l'institut molta gent nova que bastants feien castells a fora i que ja havien sentit a parlar de la colla muntada a l'institut. Un grup de nens i nenes de primer per iniciativa pròpia es va dedicar a buscar gent per tornar a poder realitzar l'activitat, ells mateixos van convèncer i promoure l'activitat. Van anar a parlar amb la Raquel i en veure les ganes que demostrava la gent per participar va accedir sense miraments a tornar a realitzar l'activitat.

Actualment som una trentena més o menys i molt fixe, els que venen mai deixen de venir. Un dels objectius més importants de la colla és incrementar el número de participants per arribar al nivell que es va aconseguir dos anys abans. Ha vingut gent nova que no tenia coneixements dels castells i que estan evolucionant d'una manera sorprenent, fins al punt que alguns dels participants han anat a participar als assajos de la colla col·laboradora amb nosaltres, els Xiquets d'Alcover. Una de les novetats més significants d'aquest any és que els grallers i tabalers que es necessiten per actuar ja estan de participants, es a dir, uns participants de l'activitat a fora de l'escola són grallers de colles castelleres, i això és una part clau per poder fer actuacions.

Els assajos es desplacen a dos per setmana.

La colla va començar el curs 2016 ensenyant a pujar, aguantar i baixar, com començar. La gent va anant agafant el ritme d'assaig i han evolucionat molt. En tan sols un mes s'ha passat de realitzar petits assajos, en que s'ensenyen detalls bàsics de nivell de dosos i terços:

A grans assajos on podem mostrar el nostre talent:

Per tant hi ha hagut una gran evolució tan a nivell tècnic com de conscienciament i seriositat a l'hora de assajar, punt clau en el desenvolupament de la colla.

Ens trobem amb la dificultat del primer any, l'acotxador. Però tot i que sembla una cosa negativa té una part positiva perquè impliquem també a les famílies, ja que les acotxadores de les quals disposem ara són germanes petites de participants i inclús participen fills de la Raquel que són acotxadors a la colla alcoverenca. Els pares dels participants a les actuacions fetes han vingut a ajudar i esta sent una activitat que implica a les famílies i que ajuda a complir l'objectiu més gran, que l'activitat de l'institut traspassi les portes i pugui assolir el nom de colla per al municipi.

La dificultat més gran d'aquest any és el nombre de gent, tant per pujar com per ajudar a pinya. En conseqüència d'això, no podem arriscar-nos a fer més dels castells que tenim, ja que amb la gent que tenim, si es tira endavant un castell de 5, la pinya queda reduïda a un únic cordó de seguretat. Amb tot això, actualment els castells dels quals podríem dur a una actuació són el 5 de 4, el 4 de 4, el 3 de 4, el 4 i 3 de 4 amb agulla i el pilar de 3. Als assajos s'ha intentat de fer la torre de 4 però és inestable i no es podria dur a terme en una actuació.

En el context de les actuacions aquest any hi havia celebracions que no havien sorgit en anys anteriors i s'ha aprofitat això, tan és, que al mes de novembre, vam actuar en honor al director del nostre institut ja que es jubilava.

Vam assajar abans que entres la gent per escalfar.

En aquesta actuació es va entrar per la porta amb la música d'entrada (com a l'actuació del castell del 2014) i amb un pilar de dos.

Tot seguit es va fer el 3 de 4 amb una gran expectació, van saltar algunes persones dels seients per anar a fer pinya:

Després es va fer el 5 de 4, el qual va sortir molt bé i va agradar molt, ja que implicàvem a més gent al castell:

En acabar es van fer els pilars de comiat amb un de 3 al centre i dos de dos als costats, l'estructura de les actuacions no canvien respecte a la del 2014 ja que és una actuació àgil i que pot mostrar tot el repertori i les cançons tampoc ja que són les indicades, primer la d'entrada, després la del toc de castells i finalment la dels falcons.

En el marc d'aquesta actuació es va decidir de fer diversos assajos al pati per incentivar a la gent a participar, ja que s'havia sentit que la colla va actuar en honor al director. La iniciativa va sortir força bé ja que es va fer un grup important de persones a la pinya i inclús vam comptar amb noves incorporacions.

Pel que fa als objectius bàsicament de fer castells, es vol arribar als 5 pisos amb el 3 i el 4, actualment s'està assajant el 3, amb els terços i el pom de d'alt, però s'ha assajat tot per separat, falta ajuntar-ho, i falta gent ja que només hi ha un cordó de seguretat a peu de pinya. Pel que fa al 4 de 5, és un castell que seria el màxim que podríem arribar a fer, però com hem dit abans, falta gent.

Un altre objectiu que es planteja per tal d'atraure a la gent i fer que la colla segueixi en peu durant temps és de donar-nos a conèixer a les altres escoles del municipi. Ho portaríem a terme en situacions com poder anar a actuar en dies que celebrin alguna cosa i així donar a conèixer que a l'institut del seu municipi es fan castells i poder obtenir unes futures incorporacions. Per tant, s'ha iniciat un procés que tracta de fer tallers a les escoles, és a dir, seria una sortida de la colla i un dels objectius. L'idea és que els propis castellers promoguin la iniciativa, vagin a parlar amb les seves respectives antigues direccions de primària per proposar-ho, ho creïn ells i ho organitzin, i d'aquesta manera es fomenta l'autonomia i la creativitat dels participants. Aquesta activitat és tant important perquè promou un dels objectius principals de la colla i un dels aspectes principals en el propi món casteller, el treball cooperatiu. La tasca seria de fer tallers als diferents centres educatius del municipi, donant informació del món dels castells i fent diferents activitats. Però per fer tot això caldrà una preparació prèvia dels tallers, de la informació que es vulgui transmetre, de les activitats que es faran, de la temporització, etc. Per tant això implica a debatre i preparar-ho entre els participants de la colla, per això aquesta sortida és tant interessant.

Es plantegen dos sortides més, als dos municipis amb les colles puntals del món casteller, a Vilafranca i a Valls. La sortida de Valls seria per visitar el museu casteller per tal de esbrinar més coses sobre el fet casteller i fomentar la cohesió del grup. La sortida de Vilafranca seria per anar a veure l'actuació de les colles escolars del municipi, que celebren cada any, per d'alguna manera marcar una certa rivalitat que aquesta sempre fa que el nivell augmenti.

L'últim fet nou d'aquest any, que ja es volia fer però es necessitava un pressupost durant el 2014, és el logo i la samarreta. L'idea va sorgir per un casteller integrant de l'activitat, el qual es va encarregar de organitzar-ho. Un tret a destacar és que una mare s'ha implicat voluntàriament per el disseny i muntatge de les samarretes, cosa que implica a les famílies a participar i fer l'activitat una cosa més que uns alumnes fent castells en un gimnàs.

La primera proposta és aquesta i s'està debatent entre els participants el logo final.

- Es proposa fer moltes samarretes per autofinançar-nos i es demanarà ajuda a l'AMPA per una inversió inicial.

Enquestes

Per acabar el treball de camp, és a dir, el nostre “experiment”, hem de saber si els objectius plantejats de la colla els hem aconseguit realitzar o no. Per tal de saber-ho hem enquestat a un seguit de gent integrant de la colla muntada el 2014 i de l'actual per saber què en pensen:

- Els hem preguntat què són els castells per ells i la majoria ha respòs amb qualificacions de treball cooperatiu, autosuperació, noves relacions, passió i tota una vida.
- Seguidament, per veure si el treball de donar a conèixer l'activitat el vam realitzar d'una bona forma, els hem preguntat com van saber que es feien castells, i tothom a respòs per medi d'amics, per megafonia o per cartells.
- Una mica més de la meitat dels integrants de l'activitat ja havien practicat castells amb anterioritat.
- L'altre pregunta que ens interessa molt en el projecte és preguntar quins valors creuen que es persegueixen amb l'activitat, i la majoria ha respòs amb el treball en equip, en fomentar les relacions entre els companys de diferents edats i el passar-s'ho bé.
- La major part dels enquestats responen després d'haver pujat en un castell a l'institut que és una experiència magnífica, que primer tens por però en aconseguir el que has treballat és molt satisfactori.
- Tots confirmen que han fet noves amistats a través de l'activitat, per tant, la cooperació del grup i entre alumnes de diferents edats és unànime.
- La majoria també creu que l'activitat hauria d'estar més reconeguda al municipi perquè és una activitat que permet a la gent relacionar-se, que transmet uns valors sans i cooperatius que es poden aplicar a la vida quotidiana i que forma un conjunt de persones per aconseguir un mateix propòsit, cosa que un poble necessita per créixer.

Podem dir llavors que els objectius plantejats com a colla els vam assolir.

Ara falta saber què en pensa la resta de gent tant de l'institut com del poble, un total de 45 persones, tan per avaluar la nostre activitat, com per avaluar la

socialització dels castells. Les preguntes han anat des de el seu punt de vista dels castells i el seu coneixement, fins a la qualificació de l'activitat a l'institut.

- Tothom creu que els castells són una bona forma d'ensenyar la nostra cultura al món, per tant un dels objectius de justificar la seva pràctica és evident.
- Després hem procedit a preguntar dades sobre el fet casteller, primer en quants països creu que fan castells, la majoria creu que només a Catalunya, són pocs els que encerten i uns quants tenen coneixements de castells a la Xina. La majoria afirma saber què són els castells de gamma extra, així que veiem clara la socialització dels castells.
- Les següents preguntes afirmen que els castells no són perillosos ja que el nombre de víctimes és gairebé nul.
- La majoria afirma també que els valors dels castells són aplicables a l'institut i que la pràctica de castells realitzen un treball d'integració.
- Seguidament, per veure si el treball de donar a conèixer l'activitat el vam realitzar d'una bona forma els hem preguntat com van saber que es feien castells, i tothom a respòs per medi d'amics, per megafonia o per cartells, també.
- Tothom troba bé que es fessin castells a l'institut ja que la majoria ho veuen com un tipus d'activitat que pot ajudar a cohesionar l'alumnat de diferents edats, una nova activitat a l'institut per divertir-se, relacionar-se i socialitzar la cultura.
- La major part de la gent ha vist actuar a la colla i li va semblar una activitat sorprenent i ben organitzada.
- En acabar vam preguntar que ens diguessin el lema casteller i la majoria el va saber dir, per tant els valors dels castells s'han socialitzat.

Podem acabar l'apartat fent esment de que hem aconseguit el que ens proposàvem des de un principi i que la gent tan de la colla com de fora ho ha vist. La socialització dels castells i dels seus valors ja estan a l'ordre del dia.

4. Conclusions

Els objectius primordials d'aquest treball eren mostrar a tots aquells que desconeixen el món casteller els valors i els beneficis que generen intentant arribar a una sèrie de conclusions que determinessin la importància dels castells en la nostra cultura, la seva activitat a les aules i justificar la seva pràctica cada vegada més estesa. Ara, després de tot el recorregut que hem realitzat pel món casteller, podem confirmar els objectius: la importància dels castells en la nostra cultura és unànime, totes aquelles persones que han respòs a l'entrevista creuen que els castells són un mètode clau per mostrar la nostra cultura al món; la seva activitat a les aules també es veu perfecte en tots els que han respòs ja que creuen que és una bona forma de treballar la cooperació, de fomentar la igualtat i l'autosuperació; i la seva pràctica cada vegada més estesa la veiem clarament, els nostres valors han anat a parar fins a la Xina i Estats Units.

A mida que avançava el treball he intentat donar informació que ens resolgui qualsevol dubte del que anàvem llegint. Primer ens hem endinsat en el món casteller, la seva evolució i característiques, fins a arribar al treball, que el podríem qualificar com un treball de camp, un projecte sociològic, ja que és un treball que es basa en l'experiència de persones en fer una activitat concreta, en fer castells. El treball culmina amb les enquestes, avaluar si hem assolit els objectius que ens plantejàvem al fer l'activitat. Podem dir doncs que els objectius marcats abans de fer el treball s'han complert positivament en tots sentits, tan a nivell estrictament de treball, és a dir, els objectius, com a nivell personal, ja que ha sortit com esperava.

A nivell personal, les coses que m'han sorprès del treball són bàsicament les coses de l'apartat d'història ja que tenia una idea equivocada de l'origen dels castells i de la seva evolució. En aquesta part s'ha de tenir molt en comte l'ajut del Ian, ja que ens dóna una informació magnífica. Escoltar un professional com en aquest tema és sempre un fet a agrair.

En un principi tenia clar el que volia fer, però era difícil de donar-li forma, no sabia com estructurar-ho per explicar-ho a mida que s'entengués. Però a mesura que

anava passant el temps, m'era més fàcil posar-m'hi i fer-ho de la millor manera possible.

El treball m'ha agradat molt fer-lo ja que era el que tenia pensat des de feia temps, donar a conèixer tota l'evolució de la colla de l'institut ja que nosaltres és com la considerem, una colla, que amb l'entrega i la passió que cadascú ha posat al realitzar l'activitat, s'ha pogut formar un equip, i això no és només mèrit d'una persona, sinó de tots.

Les dificultats en són varies, però la principal és al treballar amb gent, ja que estàs tractant amb persones i no amb documents, llavors has de tenir amb compte molts factors a la hora d'assajar i d'actuar, has d'intentar que tothom estigui content i fer-lo pujar en un castell com a mínim, però també has de pujar el nivell de dificultat del castell, i no tothom es vàlid per fer-ho, com en tot. Llavors has de tenir en compte les emocions de la gent, has de mirar que la colla sempre tingui ganes de més, intentar que ja no tu, sinó ells s'animin i ho realitzin. Clar és també que s'ha de tenir en compte la seguretat, ja que si no es tingués en compte podria passar un accident inesperat que baixaria els ànims de la colla. Però el treballar amb gent diferent et fa créixer a nivell personal.

En quant al treball escrit el que m'ha costat més de realitzar ha sigut el fer l'apartat de construccions al món, ja que la informació és escassa i el temps també ho és.

Per finalitzar m'agradaria remarcar la importància del fet casteller tan al nostre municipi com a la resta de Catalunya, ja que amb això mostrem el nostre caràcter solidari com a nació i els valors que volem promoure, que fan que aquest esport, si el qualifiquem així, sigui l'esport més cooperatiu i igualitari de l'actualitat.

5. Agraïments

En aquesta part m'agradaria agrair profundament a aquelles persones que durant l'etapa del treball han estat ajudant-me i facilitant-me la feina.

Primerament agrair el suport de la meva tutora, la Raquel Porcel, que m'ha ajudat des de el primer instant a seguir el procediment del treball i realitzar-lo de la forma més lleugera possible. Agrair la seva confiança per dur a terme un treball que em va proposar ella i la seva implicació.

Sobretot vull donar les gràcies a la col·laboració de l'historiador sobre el món casteller, Ian Gallard, que m'ha ajudat en tot moment i en qualsevol dubte. La seva ajuda m'ha facilitat la informació i m'ha explicat tota un recorregut sobre l'origen i desenvolupament dels castells que personalment desconeixia. És clar, que d'aquí uns anys serà un dels màxims exponents en història castellera i em satisfà la seva ajuda en el treball.

Especial agraïment al cap de colla dels Castellers de la Il·lusió per ajudar-me en qualsevol dubte tan a nivell de la seva colla com a nivell casteller. També als membres de la Muixeranga d'Algemesí i dels Falcons de Vilafranca per prestar atenció a les meves peticions.

Darrerament m'agradaria donar les gràcies a la meva família pel seu suport incondicional, sense l'ajuda dels quals m'hagués costat més realitzar el treball.

Per finalitzar, vull expressar els meus agraïments a totes aquelles persones que han participat i estan participant en l'activitat de castells, per la seva confiança i entrega per tal de realitzar aquesta bonica manera de fomentar el treball en equip i donar-me l'oportunitat de poder retratar tot l'esforç entregat.

6. Bibliografia

❖ Llibres consultats:

- Solé Bofarull, Joan; L'origen dels castells: Anàlisi tècnica i històrica. Valls: Cossetània Edicions, 2007. Col·lecció L'Aixecador-16.

❖ Pàgines web consultades:

- <http://www.aolivella.cat/Castallers/ELS%20CASTELLERS.pdf>
- <http://castellscat.cat/es/>
- <http://arxius.cpnl.cat/edicions/castells/castells.pdf>
- <http://3.bp.blogspot.com/-cNafGf4XdYU/TxDMZXTQX6I/AAAAAAAAACfU/kO-OSfSC0Cg/s1600/Projecte+castells.jpg>
- <http://collajoves.com/>
- <http://www.nensdelvendrell.cat/>
- <http://www.bordegassos.org/index.php>
- <http://www.vilaweb.cat/noticies/els-xiquets-de-hangzhou-una-colla-xinesa-carrega-per-primer-cop-un-castell-de-nou-concurs-castells-tarragona/>
- <https://ca.wikipedia.org/wiki/Castells>
- <http://www.guinnessworldrecords.com/world-records/68719-tallest-human-pyramid>
- <http://www.ccma.cat/tv3/alacarta/sense-ficcio/el-jardi-de-les-flors-del-presseguer-els-xiquets-de-hangzhou/video/5603562/>
- <http://www.cccc.cat/>
- <http://colla.saballuts.org/>
- <http://www.collavella.cat/>
- <https://ca.wikipedia.org/wiki/Maharashtra>
- https://ca.wikipedia.org/wiki/Krishna_Janmashtami

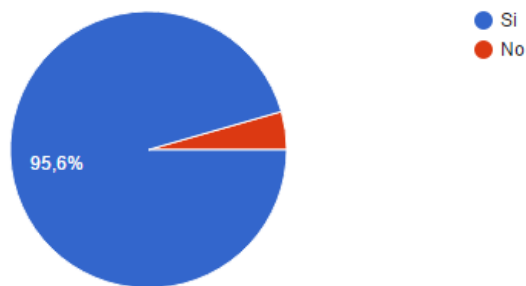
- <http://www.happywink.org/janmashtami/ceremony-dahi-handi.html>
- <http://concursecastells.cat/>
- <http://www.castellersdevilafranca.cat/>
- <http://es.xiquetsdehangzhou.com/>
- https://ca.wikipedia.org/wiki/Castellers_de_Lo_Prado
- <https://www.bing.com/videos/search?q=castellers+de+montreal&view=detail&mid=610DCBE924734B7886F0610DCBE924734B7886F0&FORM=VIRE>
- <https://saudadedemi.wordpress.com/2009/03/08/huancaray-andahuaylas-apurimac-peru/>
- <http://en.unesco.org/>

7. Annex

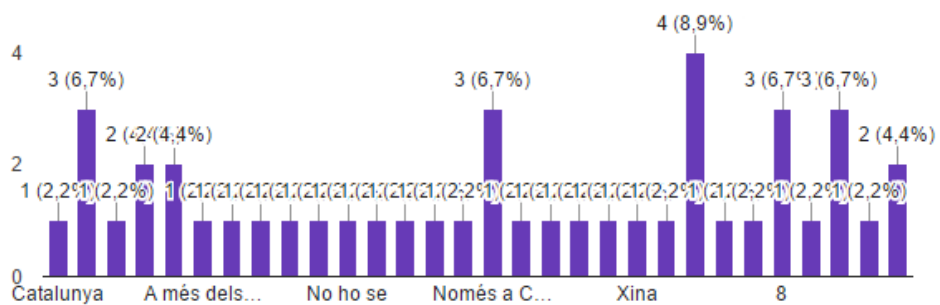
En aquest annex es mostra les enquestes realitzades i els seus resultats:

Creus que els castells són una bona manera d'ensenyar la nostra cultura al món?

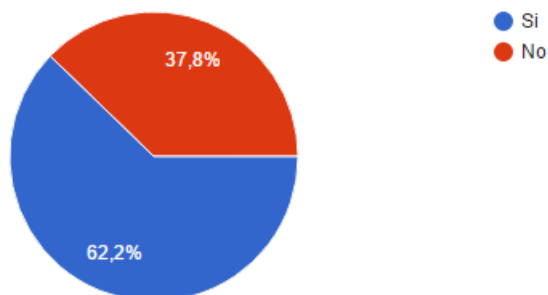
(45 respostes)

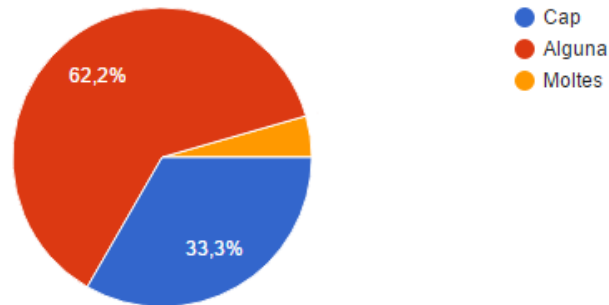
A quants països penses que es fan castells? (44 respostes)

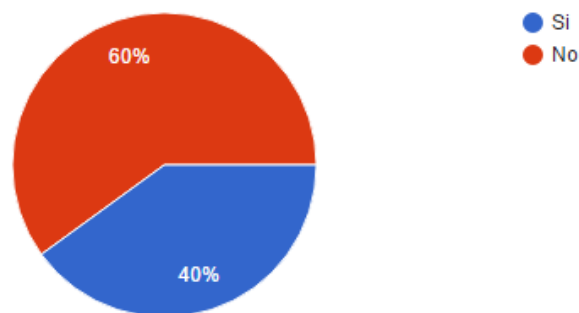
Saps què són els castells anomenats gamma extra? (45 respostes)

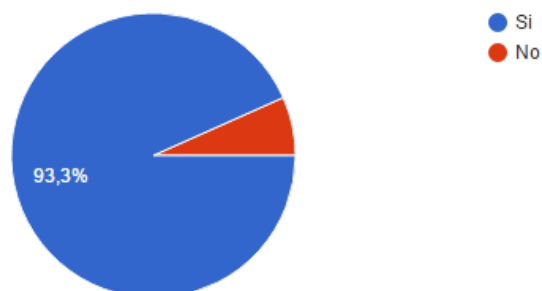
Quantes morts de castells has sentit? (45 respostes)

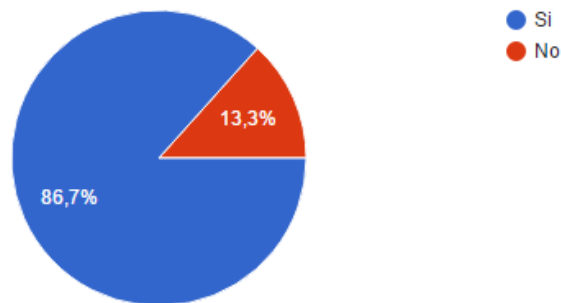
Llavors consideres que és una activitat de risc a nivell de vida humana? (45 respostes)

Creus que la pràctica dels castells, a part de l'activitat física, realitzen també un treball d'integració social? (45 respostes)

Trobes que els valors sociològics dels castells són aplicables a l'institut? (45 respostes)

Com vas saber que es feien castells a l'institut? (40 respostes)

- Per una exhibició
- Per els companys
- Vaig sentir-ho
- Ho vaig veure i un amic i anava
- Perque ho deien
- A un assaig dels xiquets
- Cotilleo
- Perqué hem van dir que ho anes a provar.
- Gente que parlava
- Ho van dir

Per què? (41 respostes)

- Perque fomenten la cooperacio en grup
- Perquè si hi ha un grup de gent que volen, perquè no?
- Perquè al poble no hi ha la oportunitat de fer-ne i almenys la gent de l'institu pot fer-ne.
- Perquè és un esport d'equip que uneix als alumnes, siguin qui siguin.
- Activitat física i sociologia.
- Treball d' equip
- Perquè és una activitat de grup i de valors que els i va be
- Ensenya valors, treball en equip,...
- Per companyerisme
- És una eina per transmetre valors
- És una activitat que promou el treball en equip
- És un tipus d'activitat que pot ajudar a cohesionar l'alumnat de diferents edats.

Podem veure en l'enquesta anterior l'opinió social sobre la colla de l'institut i els coneixements que tenen sobre el fet casteller.

A continuació es mostrarà l'enquesta feta als castellers de l'activitat i les respostes:

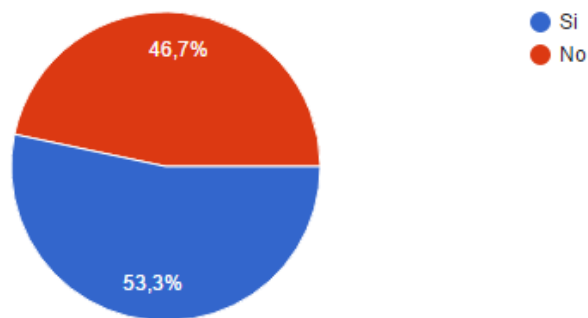
Com vas saber que es feien castells a l'institut? (15 respostes)

Per un amic
Perquè ho vaig veure en un institut llavors ja ho vaig saber
Amics
M'ho van proposar i em va agradar la idea
un paper que hi havia penjat
Perque la mestra de gimnasia la Raquel ens hu va dir
Per la raquel
Per una amiga meva
A través dels amics
Per la profesora

Què són els castells per a tu? (15 respostes)

Una manera de treballar la cooperació i l'autosuperació
Com una segona família, una forma de divertir-me i de fer el que més m'agrada
La vida
Una part molt important en la meua vida
auto superació col·lectiva, a l'hora que una oportunitat única de participar en quelcom que em permet relacionar-me amb molta gent i fer cultura
Una activitat que m'agrada fer-la i em don ganes de pujar
Una passió
Una força de valentia
Tot un món
Es una activitat que mes que una activitat es una gran familia on tots som un on tots som amics
Un conjunt de sensacions i treball en equip.

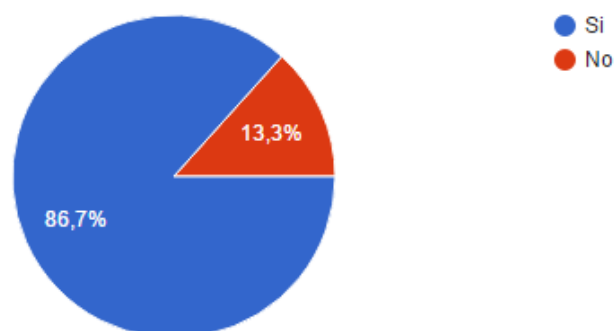
Havies practicat castells abans d'estar a la colla de l'institut? (15 respostes)

Quins objectius creus que es volen promoure amb l'activitat? (12 respostes)

Treball en equip i integració social
Fer nous amics , passar-so bé i fer el que t'agrada
Companyerisme
Que la gent sàpiga el que són els castells ja que és una cultura catalana
cooperació, intercanvi d'idees, amistat i una activitat física "relaxada" que perpetua la cultura de la zona
Esforç
Ser mes forts
Cohesionar, aprendre a treballar en equip, i l'esperit casteller
El treball en equip, en esforç per veure el castell coronat.
Ns
Augmentar el companyerisme entre tots els cursos
S'han d'unir les forces de tots per aconseguir un gran objectiu

Vas/Has pujar/t en algun castell a assaig o a una actuació? (15 respostes)

En cas afirmatiu, què et va semblar? (13 respostes)

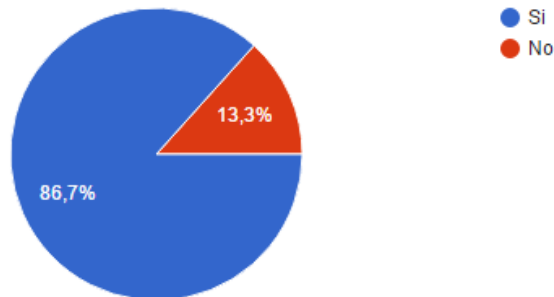
Sorprenent
La meva primera vegada va ser molt bona experiència perquè no havia pujat mai en un castell i quan el vam descarregar va ser com eh fet un castell!!!
M'encanta
Es una experiència brutal
èpic
Molt be
Molt divertit
Imposa respecte
El primer cop al principi molts nervis pero despres disfrutes
Pos esta be.
Vèrtic
Emocionant

Vas/Has fer/t noves amistats a través de l'activitat? (15 respostes)

Creus que l'activitat hauria de rebre més reconeixement per part de l'institut i del municipi?

(15 respostes)

Per què? (13 respostes)

- Els castells fan tenir més amistats i afavoreixen la integració.
- és una activitat que permet a la gent relacionar-se molt, és una activitat que transmet uns valors sans i cooperatius que es poden aplicar a la vida quotidiana
- Perque aixi la gent de l'institut sapiga que a l'institut es fan castells
- Xq haver si aixi es fa una colla a la selva, xq si no quan marxés del insti ya no em pots fer mes
- Perque crec que ja hi ha i que tots fan el que poden
- Perquè aprens molt, i creixes com a persona
- Per que li agrada a tothom
- Perquè l'activitat dels castells forma un conjunt de persones per aconseguir un mateix propòsit cosa que un poble necessita per creixer. "Tenir un propòsit"
- Pq és cultura catalana
- Perque promou molts valors
- És un símbol d'identitat dels catalans, i més de la nostra zona, i s'ha de promoure la cultura

